National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
L

National Library
Bibliothèque Nationale
1984
ACQUISITIONS DIVISION
NEWSPAPER DIVISION

B13/E/415

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 25 (3042) XXXIII aastakäik — Neljapäeval, 29. märtsil 1984 — Thursday, March 29, 1984 — Üksiknumbri hind 70 centi

Pärsia lahe sõda laienemas

Iraak kasutas super-lennukeid ja rakette

BAGDAD — Iraak ütles, et nad kasutasid oma ülimoodsaid Prantsusmaal valmistatud Super-Etendard lennukeid esimest korda rünnakul, millega hävitati kaks „laevastiku märklauda", mis lähenesid Iraanile eluliselt tähtsale õli jaotuspunktile Kharg saarel. Ateenas ütles Kreeka Kaubalaevanduse ministeerium, et üks kreeka tanklaev oli saanud raketitabamuse Kharg saarest edelas, kuid laev ei saanud siiski mitte tõsiselt vigastada.

Prantsusmaalt ostetud moodsad lennukid on juba möödunud sügisest peale olnud kontroversiaalseks probleemiks sõdivate riikide vahel, mille kasutamisele võtmise puhul on Iraan lubanud sulgeda Pärsia lahe, sellepärast nende lennukite esmakordne kasutamine võivat olla sõjategevuse laienemiseks kahe riigi vahel, mida kardetakse laienevat ka teistesse riikidesse. Super-Etendard lennukid, mis varustatud Exocet-rakettidega, on palju ülekaalukamad relvad, kui iraanlastel kasutada olevad. Exocet-raketid said väga kuulsaks Argentiina-Inglise sõja ajal Falklandi juures, millega hävitati Inglise sõjalaev HMS Sheffield.

Samal ajal võtsid sõjategevusest osa ka teised Iraagi lennukid, rünnates õlipumpamise jaama Dezfuli linna juures, saavutades otseseid efektiivsed tabamusi.

Iraak on viimasel ajal soovinud vaherahu Iraaniga, kuid viimane pole seda vastu võtnud, arvestades oma inimjõu ülekaalu on nad ähvardanud Iraaki vallutada ja sealse valitsuse kukutada.

Nüüdne Iraagi rünnakute aktiviseerimine on surve avaldamiseks Iraanile, et alustataks rahuks läbirääkimisi, kuna sõda on mõlemale riigile ülejõu käiv ja on kurnanud neid majanduslikult.

Iraagi sõjaväeline kommünikee ei teatanud kui mitme sellise lennukiga rünnati või mis liiki rakette kasutati laevastiku eesmärkidele, samuti ei täpsustatud, millised laevad need olid, mis said tabamusi. See rõhutas rünnakut, kui nende varem antud hoiatuste täitmist, mis on antud välisriikide laevakompaniidele, et nad hoiduksid Kharg saare juurest, kuna see kuulub sõjalise tegevuse tsooni.

Nüüd on järgmine samm Iraanil, kas ta täidab oma lubaduse, et kui Iraak peaks neid lennukeid ja rakette kasutama,

siis ta suleb Hormuzi väina ja blokeerib õlitranspordi, millest läänemaailm saab 20% oma vajadusest.

Iraak ütleb, et nad on lasknud põhja Pärsia lahes 35 laeva üksi sellel aastal.

Kreeka laevakompanii on väitnud, et tabamuse saanud laev oli rahvusvahelisis vetes, 15- kuni 18-tunnilise sõidu kaugusel Kuvaitist, suunaga Hormuzi kitsuse poole.

Iraak ütleb, et nad arvestavad iga laeva, mis läheneb Kharg saarele, sõjaliseks objektiks ja soovitavad, et laevakompaniid ka seda arvestaksid. Moodsate lennukite kasutamisega on kuulutatud välja sõda kõikidele laevadele Kharg saare ümbruskonnas.

Kuid Iraak on lubanud võtta kasutusele ka teisi uusi relvi, mida seni pole peale keemiliste relvade veel kasutatud ja Super-Etendard Exocet-rakett on nendest esimene.

Iraak on saanud viimasel ajal ka venelastelt SS-12 rakette, mille tabamisulatuses on ka Teheran mitmesaja kilomeetri kaugusel.

Iraak lootvat ägedama sõjategevusega hävitada Iraani peamine tuluallikas, millega riik on saanud kõva valuutat — tema õlivarud ja sundida sellega Iraani tõsiselt läbirääkima mingist kokkuleppest.

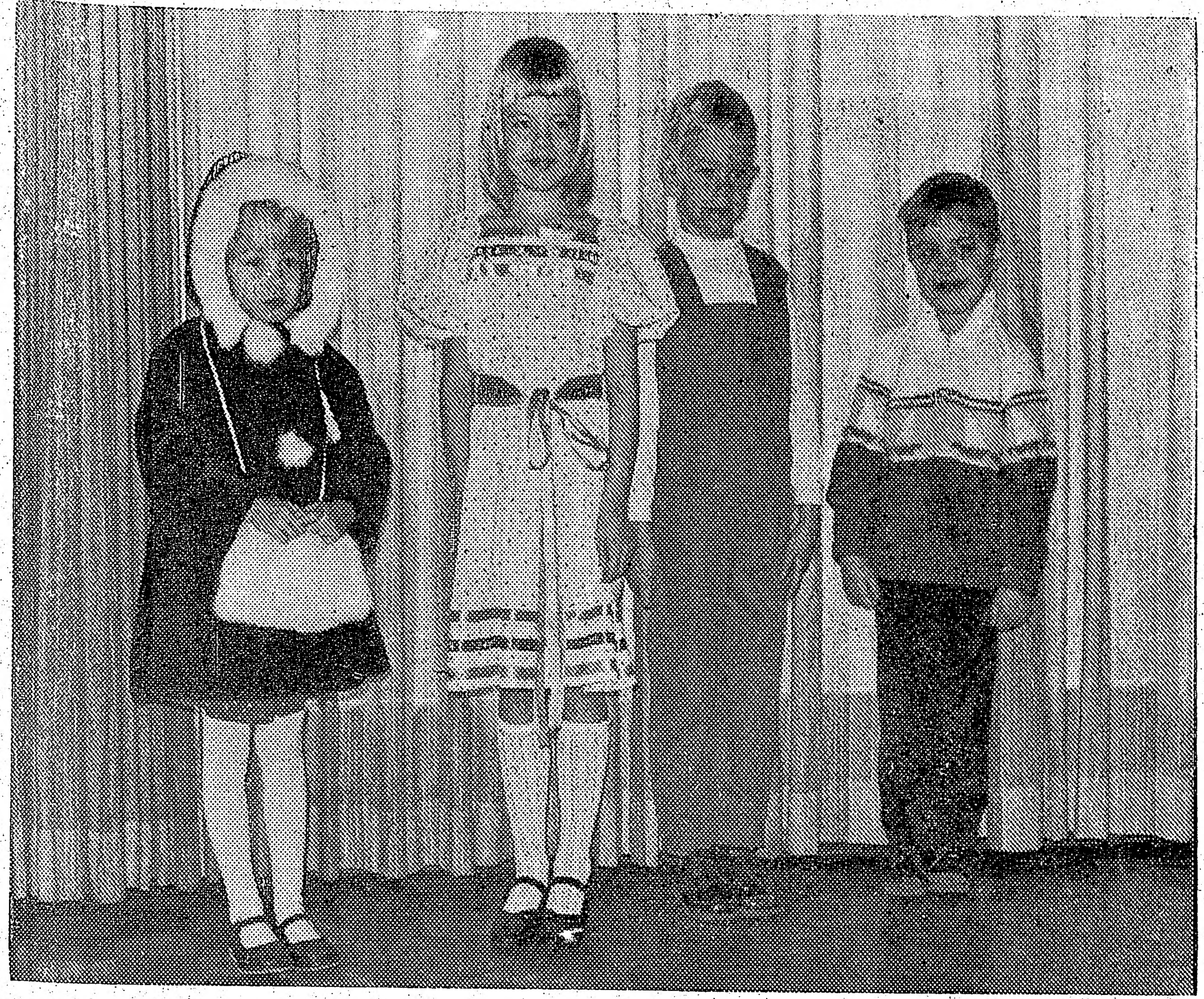

T. E. S. Lasteaias toimub kevadine moenäitus, milline igal aastal on suurt tähelepanu leidnud. Neli noort modelli näitavad oma uusi rõivaid, mida pühapäeval, 8. aprillil moenäitusel esitatakse. Vasakult Skai Raamat, Ingrid Randsalu, Eerik Randsalu ja Kristian Medri. Foto: Vaba Eestlane

Sõjameeste üritused valmis ESTO-84-ks

Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu Esinduskogu koosolek Hamiltonis

KEVÜL koosolek toimus peaaegu täie kvoorumiga, osa võtsid Toronto, Montreali, Ottawa ja Hamiltoni ühingud. Külalistena olid kohal USA Liidu esimees Ü. Anson ja juhatuse liikmed H. Uus ja R. Tralla. Koosoleku avas esimees K. Tori ja luges ette tervitused aupeakonsulilt I. Heinsoolt ning Balti Liidu esimehelt S. Jokubaitis'elt, misjärel koosoleku juhatajaks valiti K. Tori ja protokollijaks E. Pihlberg.

Liidu tegevuse- ja majandusaruande kandis ette K. Tori. Tegevuseks on peamiselt ESTO-84 ettevalmistustööde läbiviimine. Liidu tegevus sidepidajana ühingute ja teiste organisatsioonidega oli 1983. a. edukas.

Ülemaailmse Eesti Vabadusvõitlejate Keskuse tegevusest informeeris esimees A. Jurs.

Tegevus on eriti elavaks muutunud Rootsis asuvates allüksustes, sama eduga on tegutsenud Austraalia ühingud.

Liidu loomine seal pole siiski veel õnnestunud, kaugused üksuste vahel on olnud peamiseks takistuseks. Keskuse juhatus määras toetuse sõjavigastatute ESTO-84-st osavõtmiseks. II maailmasõja ajaloo raamat antakse trükki pärast Esto-84.

USA Liidu esimees Ü. Anson selgitas USA-s nn. „sõjakurjategijateks" tembeldatud veteranide kaitseks ettevõetud samme.

HEVÜ tegevusest andis ülevaate esimees A. Jurs. Püüded viia tegevust, kanadalaste ja teiste Ida-Euroopas asuvate raudeesriide-taguste maade pagulasorganisatsioonide hulka on andnud häid tagajärgi. Sõjavigastatute toetuseks on Hamiltoni ümbruse eestlaskond andnud üle $2000.00 ESTO-84 üritustest osavõtmiseks.

Montreali ühingut esindas E. Ruberg, tegevus on peamiselt suunatud noortele ja propagandamaterjali levitamisele kanadalaste hulgas.

Ottawa ühingu esindaja A. Kimmel, ütles nad on pühendanud oma tegevuse poliitilisele selgitustööle parlamendiliikmete hulgas ja inimõiguste kaitseks Balti riikides. TEVÜ esimees Ü. Tamre teatas, et nende tegevus on peamiselt olnud seotud ESTO-84 üritustele ettevalmistamisega ja osavõtuga sõjameeste suvepäevadest Lakewoodis 1983. a. suvel.

Liidu esimeheks valiti järjekordselt K. Tori. Juhatusse A. Tooming, A. Jurs, M. Pihlak, A. Kimmel, H. Lember, V. Lillakas, V. Raiend, E. Ruberg, E. Lindaja, E. Uduste, G. Lootus, R. Moks ja H. Kruuv. Juhatuse asemikkudeks J. Reinoja, F. Koger ja E. Pihlberg.

Revisjonikomisjoni valiti H. Teder, J. Kirsipuu ja R. Lindemann, asemikkudeks A. Voode ja Lehari. Aukohus moodustati järgmiselt: A. Jurs, A. Mägiso ja H. Kore, kandidaadiks H. Lember. Esindajateks keskuse juurde valiti K. Tori, H. Lember, A. Jurs, H. Teder, R. Moks, Ü. Tamre ja A. Tooming. Asemikkudeks V. Lillakas ja F. Koger.

Sõjameesteürituste aupatroonideks ESTO-84 ajal on konsulid E. Jaakson ja I. Heinsoo.

Kongress ja söduriõhtu toimuvad samades ruumides — Sheraton Center'is.

Vabadusnõude rongkäigust andis seletusi A. Jurs ja V. Raiend selgitas sõjavigastatute Esto-84 osavõtmise probleemidest.

Samal ajal aset leidnud 1983. a. Sõjameeste perekonna-õhtut korraldav toimkond otsustas jagada oma ürituse tulu $500.00, Seedrioru toetuseks $100.00 ja sõjavigastatute ületoomiseks Esto-le $400.00.

„Vaba Eestlane" jõudis Torontost Ottawasse kuue aastaga!

„Vaba Eestlase" lugeja kirjutab: „Jaanuaris selle aasta algpäevadel saabus postiga „Vaba Eestlane" nr. 1 (2444), mis kandis neljapäeva, 5. jaanuari 1978 kuupäeva, minu kadunud isa Karl Jenseni aadressile: RR 3, Kemptville, Ont., tehes selle ajalehe 6-aastaseks. Leht ise on hästi kortsus nagu oleks need 6 aastat seisnud! kusagil kotipõhjas postkontoris."

N. Liidu mõrvameeskonnad valmis

NEW YORK — Eliit nõukogude mõrvameeskonnad on valmis, et surmata Lääne poliitilisi ja sõjeväelisi juhte kui peaks sõda puhkema N. Liiduga, ütles üks punaarmeest ära jooksnud venelane, kes varjub Viktor Suvorovi varjunime taha.

Ta andis selgitust USA armee ajakirjale, öeldes et spetsiaalüksuste staap asub N. Liidu vastuluure peakorteris GRU-s ja KGB salaluure ning julgeolekupolitsei agentidel on valmis mõrvamisplaanid sõja puhuks.

Suvorov ütles, et teised GRN spetsiaalüksused,

mõned koosnevad N. Liidu sportlasist, võiksid purustada tuumarakettide baase, rünnata NATO juhtimiskeskusi, segada sidet ja hävitada võtmepunkte nagu on lennuväljad.

Arahüppaja seletus ilmus viimases „Military Review" numbris, mille annab välja USA armee ülemjuhatus. Artikkel samast seletusest avaldati ka New York Times'is.

Toimetaja kommentaarides väideti, et need on täpsed ja realistlikud andmed ja et mõned võimalikud mõrvarid on juba külastanud märklaudadeks olevaid piirkondi Läänes, kuhu neid on kutsutud sportlikele sündmusile.

„Times" andis edasi ühe Lääne salaluure ohvitseri ütluse, et NATO võime võidelda spetsiaalsete nõukogude üksustega võib olla olenev kohalike üksuste efektiivsusest kodurinde kaitsemisel.

Kristlik-demokraadid võitsid Saksamaal

STUTTGART — Kantsler Helmut Kohli kristlikud demokraadid võtsid Baden-Württenburgi valimistel. Peaminister Lothar Spaeth säilitas oma enamuse parlamendis, võites 51,9% antud häältest. Opositsioonipartei sotsiaaldemokraadid said 32,4% ja radikaalne roheline partei saavutas 8% 1980. a. 5% asemel antud häältest.

Strasbourgis tulistati USA konsulit

STRASBOURG — Üks liibanoni grupp võttis omale vastutuse USA konsuli tulistamisest ja haavamisest Strasbourgis. Liibanoni Relvastatud Revolutsionäärne fraktsioon väitis ajaleheagentuurile saadetud kirjas, et 43-aastane Robert Onan Homme töötas CIA-le.

Tassi rünnak Norrale

N. Liidu uudistebüroo Tass kritiseerib Norrat, märkides et „uued faktid" näitavad, et Pentagon üha suuremal määral tahab Norrat kaasa tõmmata oma sõjamasinasse. Tass viitab norra ajalehe Aftenposteni andmetele, mille kohaselt norralastel on USA-ga salajane lepe, mis võimaldab ameerika lennukitel kasutada norra lennuvälju, kui peaks puhkema mingi kriis.

Ühtlasi toonitab Tass, et Norral on peale selle terve rida lepinguid teiste NATO-riikidega, kes tohivad kasutada mitmesuguseid norra sõjalisi seadmeid. Näitena nimetatakse varustuse ja raskerelvade paigutamist Norras asuvatesse depoodesse. Tegemist on USA mereväele kuuluva varustusega, mida kasutatakse otsese sõja puhul.

Tass kasutab oma tavalist sõnastust, mainides,

et valitsuse leping ilma parlamendi nõusolekuta olevat tekitanud norra rahva hulgas suurt rahutust.

Umbes samasugust terminoloogiat on venelased kasutanud ka Rootsi vastu, mis puutub siinset väidetavat sõjalis-tehnoloogilist koostööd USA-ga. Seevastu ei ole nõukogude press piiksatanudki Rootsis konfiskeeritud raaliseadmete kohta, mis ju suurima tõenäolikkusega olid teel N. Liitu.

Norras ollakse pisut üllatanud, et venelased nüüd äkki tulevad lagedale „vana uudisega" — NATO-riikidega sõlmitud lepingud on tegelikult olnud avalikkusel teada kaua aega. Oletatakse, et tegemist on enamvähem rutiinipärase Norra taunimisega — Tass lihtsalt „täidab plaani".

Teisest küljest aga peetakse Norras vahekorda N. Liiduga täiesti normaalseks.

Tegelikult on vastastikune suhtlemine a. 1983 isegi suurenenud. Näiteks on suurendatud kultuurivahetust, norralaste huvi nõukogude kaubaturgude vastu on tõusnud, kalastusläbirääkimised on olnud edukad ja samuti on ka keerukad läbirääkimised Barentsi meres paikneva mandrijalami kohta olnud „asjalikud".

Et ka venelased peavad vahekorda Norraga normaalseks, „tõestab" kasvõi see asjaolu, et Moskva valmistab ette välisministri abi Maltsevi külaskäiku Oslosse. Selle täpset aega pole veel kindlaks määratud.

EPL

Trudeau asendaja otsimine algas

Kanada Liberaalide Partei on alustanud uue juhi leidmisega. Praegu on kuus meest esitanud oma kandidatuuri lootuses praeguse peaministri Pierre E. Trudeau jälgedesse astumiseks. Kandidaadid on, kaua parteitööst eemal olnud John Turner ja ministrid Jean Chretien, John Munro, Don Johnston, John Roberts, ja Mark MacGuigan. Kanada ajakirjanduses on kaua „kroonprintsiks" nimetatud J. Turner'i, kuid esialgselt Torontos peetud koosolekul, oli see ühe parteiliikme iseloomustuse kohaselt rohkem võidujooks, kui Turneri kroonimine. On võimalik et mõni kandidaat veel lisandub, räägitud on Iona Campagnolot ja Jim Coutt-s'i.

Laupäeval, 7. aprillil 1984 algusega kell 5 p.l. toimub Peetri kiriku ruumes

Toronto Ap.-Õigeusu koguduse kevadine

NÄITEMÜÜK-PEREKONNAÕHTU

Kavas: käsitööde müügilaud, loteriid, oksjonid ja rikkalik kohvilaud.

KÕIK SÜDAMEST TERETULNUD!

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Soomepoiste Klubi äsja valitud juhatus, vasakult esimees Edgar Marten, Endel Tigane ja Leander Ots. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

Lääne-Saksamaa nõndanimetatud roheliste partei energiakatlast on nähtavasti aur välja jooksnud, märgitakse Bonnis. Partei lööknumbriteks on minevikus olnud looduskaitse propageerimine ning tuumarakettide vastu võitlemine, kuid pärast seda kui Lääne-Saksamaa valitsus jäi kindlaks oma seisukoha juurde ning andis Saksamaal ameeriklastele võimaluse Pershing 2 rakette üles monteerida, hakkas roheliste juures esinema väsimuse ja tülpimuse tundemärke ning karmidel talvekuudel kadusid sõjakad demonstrandid peaaegu täielikult televisiooni päevauudiste ekraanidelt.

Lääne-Saksamaa politsei- ja ametivõimud ei tee endile siiski illusioone ning üldise arvamuse kohaselt hakkavad „rahuvõitlejad" päikese kõrgemale kerkides taas avaldama tugevamaid elumärke. Kuid poliitilised vaatlejad ei kahtle enam, et roheliste elujuured on saanud tugevasti kannatada ning et liikumise eestvedajate hulgas on tekkinud suured lahkarvamised tulevikuplaanide nuputamisel ja väljatöötamisel. Roheliste allakäigu kõige silmatorkavamaks kuulutajaks oli äsja nende poolt korraldatud demonstratsioon Bonnis, millest vaatamata suurele reklaami trummipõrinale osa võttis ainult 60 inimest ja liikumise juht Petra Kelly pidi resigneerunult avalikkuses tunnistama, et „rahuliikumine on uskumatult nõrgenenud."

On kindlaid tundemärke, mis lasevad oletada, et rahudemonstrandid hakkavad üha rohkem aru saama oma aktsioonide mõttetusest. Neile on hakanud ka selguma, et nad on seni sammunud vale radadel ning et maailmarahu suuremaks vaenlaseks on N. Liit, kus valitsus allub tõenäoliselt sõjameeste kontrollile. Ameerika-vastane rahuliikumine ei ole hakanud lagunema mitte ainult Lääne-Saksamaal vaid viimasel ajal ka Inglismaal, kus möödunud sügisel toimusid erakordselt suured ja jõulised uute rakettide ülesmonteerimise vastu suunatud demonstratsioonid. Umbes sadakond naist on praegu küll alaliselt valvel Greenham Common'i raketibaasi juures, kuid nende jõud on väike ning nende vaevatud ja väsinud näod ei ole televisioonimeestele enam erilisteks tõmbenumbriteks.

Selline apaatsuse levimine ja kaotaja-poole meeleolu tekkimine on ohtlik kogu „rahuliikumise" tulevikule ning aktsioonide juhid on saanud kaugelt kõrgemalt poolt tulnud korraldusi uute ideede ja algatuste väljamõtlemiseks, et rahvamasse uuesti üles kihutada ja valitsuse vastu ässitada. Kuid uute ideede leidmine ei ole kerge, kui massidele on hakanud selguma, et neid on agitaatorite poolt haledasti ninapidi veetud ning et sõjaässitajad ei istu mitte Washingtonis, vaid hoopis-tükis Kremlis.

Roheliste ja teiste sõjakate valitsusvastaste elementide energiavedru mahakäimine on suureks kergenduseks Lääne-Saksamaa kantsler Helmut Kohl'ile ja Briti peaministrile Margaret Thatcher'ile. Kremlis vaadatakse aga sellisele sündmuste arengule kipras kulmul, kuna Euroopa „rahuliikumine" oli venelaste käes seni üheks tugevamaks relvaks läänerliikde valitsustele surve avaldamiseks. Lääne-Euroopa pani aga sellele survele kaljukindlalt ja edukalt vastu ja hiljuti surnud nõukogude parteijuht Andropov pidi kibestunult veenduma, et tema grandioosne plaan tagantukse kaudu Euroopa põlvili surumiseks lõppes täieliku fiaskoga.

★

Kanada põhiseaduse Inglismaalt ületoomisel rakendatud õiguste ja vabaduste õiguskiri (Canada Charter of Rights and Freedoms) on põhjustanud mõnegi isevärki protsessi ja tõlgenduse, mis ei tundu mitte ainult naiivsena vaid isegi koomilisena.

Võtame näiteks Ontario Criminal Injuries Compensation Board'i äsjase otsuse, mis toonitab, et Canada Charter of Rights'i põhjal tuleb igale kahtlusalusele arreteerimise ajal ette lugeda tema õigused. Board ei rahuldanud ühe Toronto trammijuhi nõudmist talle töölt puudunud päevade eest tasu maksmiseks, kui trammijuht murdis oma käe ühe mehega maadeldes, kes keeldus

(Järg lk. 3)

ESTO-84 lävepakul

Mida lähemale jõuavad eelolevas juulis Torontos toimuvad vabas maailmas elavate eestlaste ESTO-84 nime all tuntud suurpidustused, seda pingelisemaks muutuvad ettevalmistustööd. Alati leitakse, et siin ja seal on lünki, mõnes sektoris ei ole suudetud ajatabelist kinni pidada ning korraldajad-organiseerijad peavad leidma uusi teid ja vahendeid tekkinud probleemidele lahenduse leidmiseks ja asja eestluse üldistes huvides edasiviimiseks.

Viimasel ajal on avalikkuse fookusesse kerkinud suured lahkarvamised, mis on seotud Toronto Eesti Maja kasutamisega pidustuste ajal. Toronto Eesti Maja juhatus andis hoone avalikuks kasutamiseks ettenähtud ruumid ESTO-84 juhatuse korraldusse üldsõnalise põhimõttelise kokkuleppe alusel, kusjuures detailid pidid tulema hiljem väljatöötamisele. Üksikasjade määritlemiseni siiski ei jõutud ning ESTO-84 juhatus otsustas Eesti Maja suure saali reserveerida näituste jaoks, millega Eesti Maja juhatus ei nõustu, olles arvamisel, et suur saal peab kindlasti jääma peolistele kogunemise ja kokkusaamise kohaks, kusjuures hoolitsetakse ka toitlustamisvõimaluste organiseerimise eest. Küsimus on juba mitmel korral siin ja seal koosolekutel arutusel olnud ja jõudis lõpuks ka äsjapeetud Toronto Eesti Maja aktsionäride peakoosolekuette. Peakoosolek kinnitas juhatuse seisukoha ja otsustas reserveerida suure saali külalistele kogunemis- ja kohtumiskohaks ning võimaldada soovijatele ka toidu serveerimist.

ESTO-84 juhatusele näib see seisukoht olevat irriteeriv ja vastuvõtmatu, kuna suur saal on ette nähtud nõndanimetatud „globaalse näituse" jaoks, mis koosneb üle kogu maailma kokkukogutud fotodest ja mitmesugustest eestlaste tegevust selgitavatest materjalidest. Tundub, et see küsimus ja koostööd häiriv seik tuleks lahendada puht praktilistel alustel, kuna Eesti Maja ruumid on selleks küllalt avarad, et võimaldada vajalike kombinatsioonide ja ümberpaigutuste tegemist. Praegu puudub kahjuks ülevaade kui suureks ja ulatuslikuks võib kujuneda globaalne näitus, kuid kõigi eelduste kohaselt ei oma see siiski selliseid dimensioone, et selle ülespanemiseks oleks vaja suurt saali. Kas ei oleks mõeldav, et see näitus viiakse keskmisesse saali, kus peaks selle ürituse jaoks leiduma küllaldaselt ruumi ja suur saal jääks kokkutulnud rahvamassidele kasutada kohtumise- ja jällenägemise kohana ning täidaks samal ajal ka restorani ülesandeid? Ei ole kahtlust — see küsimus vajab kainet ja praktilisest meelest kantud lahendust ning see lahendus tuleb ühise koostöö huvides leida võimalikult kiirelt.

Jättes kõrvale Eesti Maja ruumide küsimuse ja mõned teised väiksemad häirivad momendid, on Ülemaailmsete Eesti Päevade ettevalmistustööd arenenud hoogsalt ning laias laastus on suudetud kinni pidada ajatabelist. Kavalise ettevalmistusega ja programmi viimistlemisega kõrvuti on tehtud silmapaistvat tööd ka välissektoris, kus pannakse erilist rõhku mitmesuguste kanalite leidmiseks meie suurürituse kanadalastele tutvustamiseks. On loodud kontakte Ontario valitsusega, kohaliku ajakirjandusega, televisiooni saatejaamadega ja parlamendiliikmetega ning valmistatud trükiseid ja silte, mis propageerivad meie suurpidustust. Välissektsiooni üheks ülesandeks on ka n.n. „kadunud eestlaste" leidmine ning nende tagasitoomine eesti ühiskonda. Siia rubriiki kuuluvad paljud segaabielulised ja sellised eestlased, kes on sattunud elama väikestesse keskustesse, kus nad paratamatult on lahutatud eesti ühiskonnast ja selle eluvaldustest.

Ülemaailmsed Eesti Päevad on olnud viimase 12-aasta jooksul vabas maailmas elavate eestlaste elujõu ning kultuurilise ja poliitilise tegevuse baromeetriks. Kõik kolm varem korraldatud suurpidustust on hästi õnnestunud ja toonud kõigist maailmanurkadest kokku suuri rahvahulki, kes ei ole nautinud mitte ainult pakutud rikkalikku meie kultuurilist tegevust iseloomustavat kava ja võtnud osa vabade eestlaste ühisest vabadusdemonstratsioonist, vaid on oma kõige kaugemas salajasemas südamesopis tundnud endid ühise perena, ühe väikese, kuid tubli ja tervikliku rahva pärisliikmena.

Torontos eelolevas juulis toimuvad neljandad eestlaste ülemaailmsed suurpidustused peavad näitama, kas meie rahvusgrupp laiemas mõttes kogu välismaailma ulatuses ja kitsamas mõttes Toronto sektoris on ikka veel sama elujõuline, energiline ja rahvuslikest paleustest kantud jõutegur nagu ta seda on olnud minevikus. Kas meie suudame korraldada veel sama haarava laulupeo ning võimlejate ja rahvatantsijate esinemise nagu need toimusid 1972. aastal esimeste Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal Torontos? Kas meie vabaduse rongkäik on sama jõuline ja rahvarohke kui see oli seda 12 aastat tagasi? Nendele küsimustele saame vastuse käesoleva aasta juulis, kolme kuu pärast, kuid praeguste eelduste ja ettevalmistuste hoogtöö juures tundub, et meil jatkub siiski veel piisavalt jõudu ja energiat maksimumi väljapanemiseks.

Mis saab tulevikus? Kas me oleme veel suutelised Ülemaailmseid Eesti Päevi sellises ulatuses ja sama kavaga korraldama nagu need on toimunud eelmisel kolmel korral ja nagu need loodetavasti lavastuvad eeloleval neljandal korral Torontos? Sellele küsimusele peaksime tõsiselt mõtlema, kuna vajame tulevikus nii korraldamise-organiseerimise alal kui ka osavõtjate kokkutoomisel ohtralt värsket verd. Arvestades meie ühiskonnas toimuvat loomulikku vananemis- ja uuenemisprotsessi võib oletada, et meie ülemaailmsete suurpidustuste organiseerimisel muutub tulevikus paratamatult mitmete ürituste iseloom ja nende aasemele tuleb leida uusi rahvahulki köitvaid rahvuslikele motiividele baseeruvaid esinemisvorme. See ei ole loomulikult kerge ja lihtne ülesanne, eriti kui silmas pidada, et muudatuste soostumisega välises vormis peab sisu jääma ikka endiselt meie rahvusliku kultuuripärandi edasikandjaks.

K. A.

Kumb Saksamaa on sakslikum?

Bismarcki vaim ärkab Ida-Saksamaal

Lääne-Saksamaa sotsiaaldemokraatliku partei suhetest Ida-Saksamaale vastav Hans Büchler on öelnud, et müürist ida poole asuvad preislased ja saksid on sakslasist ehtsamad, „just sellised, millisteks sakslased oma meeles kujutlevad kõiki sakslasi oma hüvedega. Nad teevad kõike suure põhjalikkusega, kaasaarvatud müüri ehitamine, kuna ameerikalisus pole laastanud nende eluviise ega töömoraali".

Kas see on iroonia või igatsus maa vabariigi üldist meeleolu käärkaotatud mineviku järele? Büchler pole ainus Lääne-Saksa elanik, kelle silmis Ida-Saksamaa esindab paremini sakslaste pärandit kui Lääne-Saksamaa. Idas on toodud tagasi austus preisi võimulooja Friedrich Suure vastu, selle sõjajuhtidest andekaim on August Gneisenau ja möödunud aastal pälvis silmapaistva koha Martin Luther. Nüüd näib nende galerii laienevat ka Saksamaa raudse kantsleri Otto von Bismarckiga. See on eesmärgikohane: tema juhtimisel ühines Saksamaa, koges ajaloos tähelepanuväärseima vaimse ja materiaalse õitseaja, tõusis tööstuslikuks suurriigiks ja lähenes Venemaale. Preisi junkur Bismarck on kui saksa ideelise pärandi inkarnatsioon, kellele Lääne-Euroopa liberalismi ja revolutsioonioretused, aga kõigepealt katoliku kirik olid vastumeelsemad.

Ida-Saksa juhid teavad kui suur külgetõmbejõud on rahvustundel ja ajalool Saksamaa elanikele.

Vaid iga viies läänesakslane üleb end olevat uhke oma rahvusele ja vaid iga teine alla 30-aastane sooviks jääda kodumaale, kui oleks võimalus asuda mujale.

Meeleolude uurimised näitavad Läänes tunnete tühjust, mida teine Saksamaa kiirustab täitma.

Minevikku ei saa jagada müüriga kaheks — see on ühine kõigile sakslasile ja ükski rahvas ei tule toime ilma elava rahvusliku pärandita.

Lääne-Saksamaa lähtealused on nõrgemad. See on tunnustatud Hitleri Kolmanda Riigi järglaseks, maksnud miljardeid kahjutasuks Iisraelile ja natside ohvreile, vaadanud lähisminevikku silmast silma. Idas see on jäetud olematuks, otsekui Ida-Saksamaa elus poleks kahte maailmasõda olnud olemaski. Sellal, kui läänesakslasi vaevab süütunne ja alaväärsusetunne ning „identsuse" kriis, siis idas kujutatakse, et võidakse ehitada uut rahvustunnet vanadest auväärseist pärandeist neitsiliku puhtuse alusele. Poleks asjatu rääkida „preisi rahvusvabariigi" sünnipärandeist.

Bismarcki rehabiliteerimine on selles huvitavaim, Ühendatud Saksamaa loojana ta tõmbab arusaadavalt neid,

kes soovivad näha oma isamaad vabana „ameeriklaste mehitamisest" ja kelle liikmeksolek NATO-sse on saanud neile „kuklasse pandud" vassallisuhteks.

Neid pole mitte väga palju, aga ehk küllalt hoidmaks Lääne-Saksa-

„Me sakslased kardame Jumalat ega mitte kedagi muud maa peal; ja armastusest Jumala vastu me valime ja hindame rahu", ütles Bismarck oma viimases suures kõnes aastal 1888. „Me ei soovi enam kaastunnet Läänest, ka mitte Idast, me ei teeni kedagi". Bismarcki mõtted sobivad üsna hästi 1980-ndail aastail, samahästi kui paljud sakslased suhtuvad suurriikidesse nii kui need oleksid samaväärsed ja samaohtlikud nende julgeoleku seisukohast. Aga Bismarcki idapoliitika võib pakkuda kütkestava võrdluse.

„Ainult Bismarck oli kõikide diplomaatide ja riigimeeste hulgas võimeline märkama Rooma kiriku mõju ohtusid ja mõistma, kui ägedalt see võitleb ükskõik millist abinõud valimata. Katoliku kirikut inspireerib saatanlik soov säilida hinges ega selle tapmine ole tõeliselt kerge, see on kui uss.

Vaid vürst Bismarck, paavst ja Rooma peavihamees tajuvad seda täiesti."

Väljavõte on Dostojevski päevikust. „Saksamaa saatus ei saa olla muud kui liit Venemaaga", ennustas Dostojevski ja lootis, et „vere ja raua vürst" lööks Lääne-Euroopa riigid laiali ja avaks siis tee selle maa-osa panslavistlikule ühendamisele.

Bismarcki oma mõtted vastasid Dostojevski ja panslavistide lootustele. „Poolakaid tuleb haamerdada kuni nad paluvad, et neid tapetakse. Muidugi tunnen neist kahju, aga kui Preisimaa soovib eksisteerida siis meil ei ole muud kui muuta Poola olematuks. Jumal on loonud hundidki, aga meie ülesanne on neile ots teha." Poola rahvustunde tugevdamine oli Bismarcki meelest alati kaotuseks Preisile. Sellepärast võitlus poola kiriku, keele ja ennekõike iseseisvuse soovi vastu oli vältimatu.

Viimasel aastasajal poleks olnud võimalik mõista Bismarcki, Preisi või siis Keisri-Saksamaa poliitikat, kui ei võtnuks tähelepanu alla Poola küsimust. Selle taotlus oli täiesti kooskõlaline Venemaaga.

Bismarck saatis oma üksused tsaarile abiks kui poolakad organiseerisid ülestõusu 1863.

Tema silmis olid poolakad Lääne-Euroopast matkitud tavade ja mässuaadete poolt üleskihutatud barbarid. Moskvas neid peeti oma hinge lääneele müünud slaavlasteks, kelle „päästmine" seisnes panslavistlikku emake-Venemaasse sulamises.

Ida-Saksamaa poolt vaadates on Poola rahvuslikkuse ja opositsiooni tõus 1980-ndail aastail sama ebameeldiv, kui see oli omal ajal Preisile 120 aastat tagasi. Paljud läänesakslastest poliitikamehed on lootnud, et Poola küsimus võidakse jälle lahendada ja siis oleks tülikas takistus idapoliitika jätkamiseks eemaldatud. Pole ime, et Varssavis jälgitakse hirmunult pangermanismi rahvusluse ärkamist.

Minevikumälestuste harrastamine on märk sakslaste rahvusliku psüühhe tervenemisest. Aga Ida-Saksmaa valitsuse eesmärgiks näib olevat kasutada natsionalismi

„ida" tõmbejõu lisamiseks nüüd, kui „läänes" pakutakse ersatzisamaad. Euroopa ühistururiigid on osutunud aateliselt tühjaks aseaineks.

See võib pürgida ka säilitama Saksamaade vahelisi sidemeid võimalikuks suurriigipoliitikaks vajalike ressurssidega praegusest tagasihoidlikkusest hoolimata. Selles on see õnnestunud üle ootuste.

Noortekonverents Göteborgis

Eesti Rahvusnõukogu ja Eesti Komitee ühisel korraldusel toimus jaanuari lõpu nädalavahetusel noortekonverents Göteborgis. Kokku oli tulnud 50 noort, peamiselt Stokholmist ja Göteborgist, üksikuid ka mujalt, kes esindasid paarikümmet noorteorganisatsiooni. Rootsi sisserännuameti juhatuseliige Vladimir Popov ergutas noori osa võtma rootsi poliitiliste erakondade tegevusest, et sel moel juhtivates ringkondades kindlustada eestlaste probleemidest arusaamist.

Jaak Jüriado, kes esindas Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskust jutustas, kuidas eestlased Rootsis võiksid vabadusvõitlejaid abistada. Juhan Talve tutvustas venestamisproblemaatikat Eestis, peamiselt uue Eesti Rahvusfondi poolt väljaantud raamatu pseudonüümi Sirje Sinilind alusel. Tarmo Sepp kõneles sellest kuidas võiks eestlust säilitada Rootsis.

Ettekannete kõrval toimus Nõuandva Kogu asutamine,

kuhu kõik noorteorganisatsioonid võivad valida kaks esindajat ja mis tuleb kokku paar korda aastas.

Järgmine koosolek on juba ettenähtud 19.—20. mail Stokholmis.

Noortekonverents oli väga konstruktiivne, mis olevat tänu Åho Rebase osavale koosoleku juhtimisele. Kõik oli toimunud väga heas vaimus. Noorte nõuandva kogu eesmärgiks on anda demokraatlikus raamistikus informatsiooni ja arutada aktuaalseid probleeme.

Varsti annab Eesti Komitee Noortetöö välja käsiraamatu juhenditega noorteorganisatsioonide tööks koos mitmesuguste nõuannetega toetuste taotlemise, õpperingide organiseerimise ja ühinguelu tavade suhtes.

EPL

VALVEARST NÄDALALÕPUL

31. märtsil ja 1. aprillil
dr. T. Sauks, tel. 461-0912

7. ja 8. aprillil
dr. J. Marley, tel. 921-7777

PEN-Klubi kongress Tokios

PEN-Klubide maailmakongress toimub tänavu Tokios, Jaapanis. Ajaks on 14. kuni 18. mai. Vastav kutse on ka Eesti PEN-Klubil, kes teatavasti on rahvusvahelise PEN-Klubi liige. Viimase sekretäriks on kirjanik mag. Asta Willmann-Linnolt.

Kas konverentsile siirduvad eesti kirjanikkonna esindajad, pole momendil teada. Reis Tokioni on aeganõudev ja ka suuremate kuludega seotud, mis Eesti PEN-Klubilt ja tema üritusi toetavailt nõuab suuremaid panuseid.

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

Hiinlased joovad reostunud vett

PEKING — 500 miljonit inimest, pool Hiina elanikkonnast maa-piirkondades saavad reostunud jõgedest, tiikidest ja kaevudest oma joogivee, ütles ametlik Hiina teadeteagentuur.

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elekter, puutööd, torutööd (plumbing), kraanid, klosetid jm.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

trammipileti eest maksmast ning põgenes läbi trammiakna kui trammijuht teda trammist ei lasknud lahkuda. Board leidis, et trammijuht eksis rängalt Charteri vastu kuna ta ei selgitanud kahtlusalusele, miks teda kinni peeti!

Selline omamoodi otsus ei ole üllatuseks mitte ainult Toronto politseivõimudele, kes peaksid selle põhjal isegi iga varguse või vägivallateo pealt kinninabitud isikule ette hakkama lugema inimõiguste koodeksi põhialuseid, vaid ka kõigile kanadalastele, kes kritiseerivad Charteri lahtist sõnastust, mis annab võimalusi mitmelaadilisteks tõlgendusteks rikastades sellega advokaatide toidulauda.

AMI

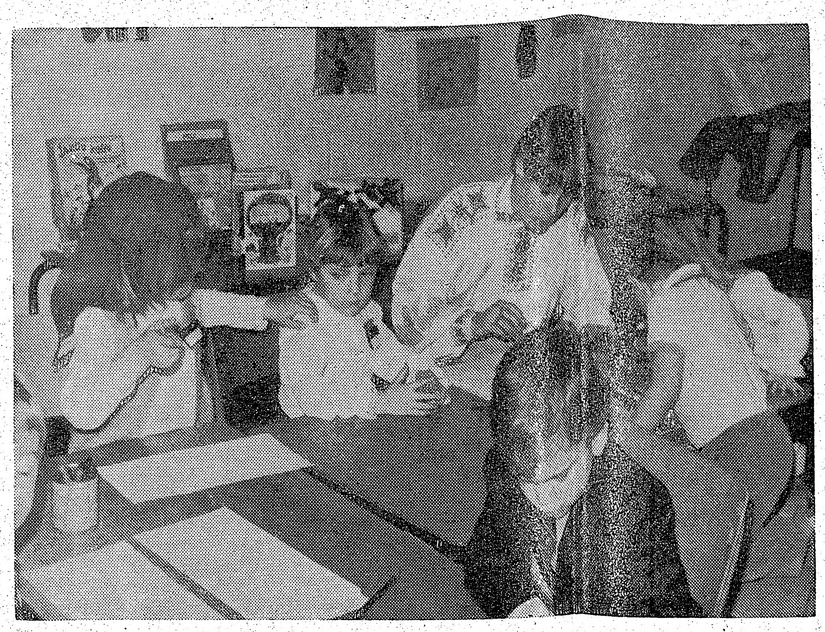

Ingi-Mai Loorand töötamas T.E.S. Lasteaia vanema klassi õpilastega. Foto: Vaba Eestlane

Vabaduse taotlemine viis vangi

Kolme vabadusvõitleja protsess Tallinnas

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus on saanud täiendavaid andmeid okupatsioonivõimu poolt Eesti vabadusvõitlejate Lagle Pareki, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti vastu lavastatud protsessist. Kuigi see pidi olema „avalik" nagu varemadki vabadusvõitlejate vastased kohtupidamised, lasti kohtusaali ainult kaebealuste lähemad omaksed. Et vältida protsessist informatsiooni sattumist Läände, suleti Tallinnas ja Tartus rida telefone. Kui mujalt püüti välismaaga ühendust saada, siis vastasid KGB korralduse kaugejaamad, et vastavad abonendid „ei vasta" või et „telefonid on rikkes". Vaatamata takistustele õnnestus Abistamiskeskusel kohe peale protsessi lõppu kohtuotsused rahvusvahelistele teadeteagentuuridele teatavaks teha. Kolmele eesti vabadusvõitlejale Moskva käsul määratud rasketest karistustest anti lühiteated edasi lääne TV- ja raadiojaamade kaudu.

Kohtupidamine Lagle Pareki, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti vastu algas Eesti NSV ülemkohtus Tallinnas, Pärnu maantee nr. 7, neljandal korrusel asuvas toas nr. 74 teisipäeval, 13. detsembril 1983. Kohtuniku kohal oli ülemkohtu liige Asta Tooming ning süüdistajana esines Eesti NSV prokuratuurist Siim Kirsipuu, mõlemad tuntud juba Mart Nikluse ja Jüri Kuke vastasest protsessist. Rahvakaasistujaina toimisid Kangur ja Käpa. Kaebealuste omakseist lasti kohtusaali, milles oli ainult 12 kohta, Lagle Pareki abikaasa Lembit Rästa, Heiki Ahoneni vanemad Eva ja Hugo Ahonen ning Arvo Pesti abikaasa Mall Pesti, ema Mare Pesti ja vend Olavi Pesti.

LAGLE PAREK

Prokuröri Siim Kirsipuu poolt ettekantud süüdistusakti kohaselt nõuti kaebealuste karistamist Eesti NSV kriminaalkoodeks §68—1 alusel „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" pärast.

Süüdistuse pearaskus oli asetatud Lagle Pareki, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti poolt koos teiste vabadusvõitlejaiga allakirjutatud apellidele ja protestikirjadele,

millistest eriti nõukogudevastaseina nimetati 1. oktoobri 1982. a. kuupäeva kandvat „Avalikku kirja Soome Vabariigi kodanikele" (13 allkirjaga kiri Muuga sadama ehitamise asjus), 10. oktoobri 1981. a. kuupäeva kandvat „Avalikku kirja NSV Liidu, Islandi, Norra, Taani, Rootsi ja Soome valitsusjuhtidele Põhja-Euroopas tuumavaba tsooni rajamise küsimuses" (38 allkirja), 11. septembri 1980. a. kuupäevaga õnnitlustelegrammi Poola töölisliikumise juhile Lech Walesale (20 allkirja) ning 1. oktoobri 1982. a. kuupäeva kandvat „Kirja maailma avalikkusele" (15 allkirjaga avalik kiri Mart Nikluse kaitseks).

Peale selle süüdistati kaebealuseid nõukogudevastase informatsiooni läände toimetamises, poliitvangide perekondadele rahaliste toetuste jagamises, nõukogudevastaste märkuste tegemises jne. Süüdistusaktist nähtus, et kõik kolm olid eeluurimise ajal keeldunud seletuste ja tunnistuste andmisest.

Prokuröri peatunnistajaina esinesid KGB provokaatorid Urmas Nagel ja Jaak Lõhmus. Mõlemad olid nooremasse põlvkonda kuuluvate „opositsionääridena" suutnud KGB ülesandel pälvida Mart Nikluse gruppi kuuluvate vabadusvõitlejate usalduse.

Peale paariaastast agentidena tegutsemist oli aeg nende vabadusvõitlejate vastastunnistajaina väljamängimiseks.

Prokuröri tunnistajaina esinesid veel Jüri Kulasalu (Lagle Pareki ülemus Kultuurimälestiste Projekteerimise Instituudi Tartu osakonnast), Kaur Alttoa (Lagle Pareki töökaasalane), Aivar Kuusk, Olli Platonova, Leili Tammjõe ja Oliver Pedask.

Kohtuotsusele järgneval päeval, 17. detsembril võimaldati „süüdimõistetuile" Tallinna keskvanglas lühike kokkusaamine perekonnaliikmeiga. Lagle Parekit külastasid abikaasa Lembit Rästa ja ema Elsbet Pärek, Heiki Ahoneni lahutatud vanemad Eva ja Hugo Ahonen ning Arvo Pestit abikaasa Mall Pesti ja ema Mare Pesti.

Kuna Moskva ei rahuldunud rezhiimi osas langetatud „humaansete" karistustega,

toimus k.a. jaanuari keskel täiendav kohtupidamine, millega ülemkohus otsustas kõigi kolme osas viia sunnitöö rangele rezhiinile.

See tähendab Lagle Pareki, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti saatmist Siberis asuvaisse vene orjatöölaagreisse. Olemasolevail andmeil asusid kõik kolm veebruari alguses Tallinna keskvanglas.

Ülemkohus mõistis „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest Lagle Parekile 6 a. üldrezhiimiga sunnitööd ja 3 a. sundasumist ning Heiki Ahonenile ja Arvo Pestile kummalegi 5 a. tugevndatud rezhiimiga sunnitööd ja 2 a. sundasumist.

Üheaegselt kohtuotsuse teatavaks tegemisega tegi ülemkohus 25. detsembril 1972 antud NSVL vastava seadluse alusel „nõukogude riiklikku ja ühiskondlikku korda halvustavate teadvalt valede väljamõeldiste levitamise" eest kirjaliku hoiatuse järgmisele kümnele isikule: Eva Ahonen, Rein Arjukese, Ülle Einasto, Karin ja Urmas Inno, Mati Kiirend, Eve Pärnaste, Endel Ratas, Lembit Rästa ja Erik Udam. Neist on kõik peale Lagle Pareki abikaasa Lembit Rästa allakirjutanud samadele apellidele ja protestikirjadele, millistel esinevad kolme sunnitööle mõistetud vabadusvõitleja allkirjad. Peale selle on Endel Ratas ja Erik Udam koos 15. a. sunnitööle ja sundasumisele saadetud Mart Niklusega ja Tallinna keskvanglas protsessi ootava Enn Tartoga allakirjutanud veel 23. augustil 1979 avaldatud Balti apellile.

Hoiatuse osas on teatavaks saanud, et Urmas Inno vallandati KGB korraldusel juba samal päeval, s.t. 16. detsembril 1983 oma töökohalt ENSV Kunstifondi Tartu Kombinaadist „Ars".

Samuti on teatavaks saanud, et hoiatuse saanud vabadusvõitlejail on suletud veel säilinud kodused telefonid,

eemaldatud töötelefonid ning et neid ja nende perekondi on KGB ähvardanud muude survevahenditega.

Kuna kaebealused olid loobunud kaitseadvokaatidest, pidasid nad oma kaitsekõned ise. Lagle Parek, Heiki Ahonen ja Arvo Pesti ei tunnistanud end süüdi üheski esitatud punktis.

Peale ühepäevalist vaheaega tehti kohtuotsus teatavaks 16. detsembril.

Rootsist tulemas 810 ESTO-le

STOKHOLM (EPL) — Rootsi eestlaste ühislennuks Eesti Kultuuri Koondise charter-lendudega on senini registreerunud 810 inimest. Tegelikult on sõitu planeerinud veelgi rohkem, kuid nagu selliste ürituste puhul ikka, on olnud mitmesugustel ettetulnud põhjustel loobumisi.

Igal juhul on nüüd leping sõlmitud nelja lennuki kasutamiseks eestlaste ESTO-le toimetamiseks — neist kolm väljuvad Stokholmist, üks Göteborgist. Kõik neli lennukit — kokku 740 istekohaga on välja müüdud; peale selle lendavad EKK korraldusel veel 60 isikut erigruppidena Kopenhaagenist.

Nagu toimkonna esimees Kalle Onno „Eesti Päevalehele" ütles, võetakse veel vastu registreerimisi Torontosse sõiduks, sest mõni koht võib mõnel põhjusel vabaks saada. Lennukid väljuvad Stokholmist 20. ja 28. juunil ning 4. juulil ja pöörduvad tagasi 17., 19. ja 26. juulil. Lend Göteborgist lahkub 5. juulil ja lahkub Torontost 1. augustil. Kopenhaageni lennud väljuvad 13. juunil ja 3. juulil ning pöörduvad tagasi 18. ja 24. juulil ning 9. ja 16. augustil. Neile lendudele oli veel märtsi keskel kohti saadaval.

Wiesenthali keskus kordab nõudmist

VANCOUVER — Simon Wiesenthal Centre on nõudnud, et riigiprokurör Robert Kaplan alustaks vähemalt 125 endise natsi sõjakurjategija süüasja. Kaplan ütles hiljuti, et Kanada võivat alustada aktisooni endiste natsi sõjakurjategijate vastu, kui suudetakse tõendada, et nad peitsid oma kriminaalset minevikku Kanadasse immigreerumisel.

GM RK REIN KOPPEL
CHEVROLET · OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251
Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Lillede koju viimine.

TORONTO FLOORING
145 Sheppard Avenue E., Unit 4
Telefon 224-2688
Supplier and installer of carpets, sheet vinyl, resiliant flooring, ceramic and glazed tiles, hardwood.
Phone for monthly specials
Lauri Partanen

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:			Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.—	+ $42.—	=	$47.—
poolaastas	$30.—	+ $21.—	=	$24.—
veerandaastas	$16.—	+ $10.50	=	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.
Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"
Pangatshekk või rahakaart kirjutada
Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3
Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....

UINUS IGAVESELE UNELE MINU ARMAS ABIKAASA,
MEIE ISA, VANAISA JA VANA-VANAISA

AUGUSTIN TAHK

sündinud 5. oktoobril 1899 Tahkunas, Hiiumaal
surnud 27. märtsil 1984 Torontos

Mälestavad kurbuses

abikaasa MATHILDE
lapsed:
LINDA RISTMÄGI
VILMA MIHKELSON
MEIDA KOZEL
ELVI MILLIGAN
AILEE OLUPER
ENDEL TAHK
ARNO TAHK
perekondadega

Head teed, Su viimsel teel,
vaev möödas, rahu ootab eel.
Puhka rahus!

Puhka rahus!

Kirstupanek neljapäeval, 29. märtsil kell 7.30 õ. Murray E. Newbigging matusemajas.
Ärasaatmine samast reedel, 30. märtsil kell 10 hommikul.

OOTAMATULT LAHKUNUD OMA KALLIST ABIKAASAT JA HEAD EMAKEST

ENE-MAI MARGHEIM'i

neiuna MALS

sündinud 4. augustil 1942 Eestis
surnud 26. märtsil 1984 St. Petersburg, Florida

leinavad kurbuses

ABIKAASA ja
TÜTRED

ONNETU SURMA LÄBI LAHKUNUD OMA UNUSTAMATA KALLIST TÜTART

ENE-MAI MARGHEIM'i

neiuna MALS

sündinud 4. augustil 1942 Eestis
surnud 26. märtsil 1984 St. Petersburg, Florida

leinavad kurbuses

EMA ja ISA
VEND perekonnaga

ARMAST ABIKAASAT, ISA, VANAISA JA VENDA

JAAN MILJAN'i

sündinud 2. septembril 1904 Tõrvas
surnud 24. märtsil 1984 Torontos

mälestavad südamlikult leinas

abikaasa JOHANNA
tütar SIRJE
poeg TOIVO perekonnaga
vend ARNOLD abikaasaga Kodu-Eestis

Mina olen ülestõusmine ja elu,
kes usub minusse, see elab,
ehk ta küll sureb. Joh. 11:26

OOTAMATULT LAHKUS MINU ARMAS ABIKAASA,
VEND JA ONU

IVAN KOPPEL

Sündinud 30. mail 1922 Muhus
Surnud 22. märtsil White Rock'is, B.C.

Leinavad

abikaasa MAIDA
õed LIINA KOPPEL
SALME KIRVES
õetütar ILME KUUSK perek.

Puhka rahus!

Armast õpetajat

JAAN MILJAN'i

surnud 24. märtsil 1984 Torontos

mälestavad leinas

Tallinna Linna I Tütarlaste Gümnaasiumi ja
Tallinna III Gümnaasiumi õpetajad ja õpilased

Armast lugupeetud ususõpra

JAAN MILJAN'i

mälestavad leinas

Meile jääb Sinust
siiras sõprus.

RICHARD ja HILDA SEPA

Armast suvila naabrit ja sõpra

ELLA KALD'i

mälestavad leinas

A. KLAAS abikaasaga
H. VAMMUS abikaasaga
P. NIIT perekonnaga
L. KINGISSEPP

Kaunaegset head sõpra

BORIS HÄRM'i

mälestavad

VOLDEMAR ja SIGNE PÕLDAAS

Mälestame kauaaegset head perekonnasõpra

AUGUST TAHK'u

Südamlik kaastunne abikaasale ja lastele perekondadega

MEIDA ja BERNHARD MIHKLEPP
ANNE lastega

Lahkus igavesele unele

Friedhilde Zimmerman

mälestavad

ADELE, ALBERT ja IMBI
ELSA, ALBERT ja EVA
Paul perega ja LEO perega

Arnold Marvits surnud

Märtsikuu 15-ndal varises manalase New Yorgis vanemapõlve pangandus- ja seltskonnategelane Arnold Marvits, sündinud 24. sept. 1904 Tallinnas.

Jäänud varakult vaeslapseks täiendas ta oma haridust kuni ülikooli lõpetamiseni töö kõrvalt, olles enamuse aega Eesti Panga teenistuses. Pärast juriidilise erihariduse omandamist töötas kauemat aega Pikajaenu Panga pearaamatupidajana. Ametiülesannete hulka kuulus klientidele kui ka valitsusele finantsala nõuandlus.

Okupatsioonide ajal töötas mitmes ettevõttes raamatupidamisalal. Kuulus spordiselts Kalevisse eluaegse liikmena ja Kaitseliidu Kalevi malevasse.

Kodumaalt põgenemisteekonnal kuni USA okupatsioonivägedeni jõudmiseni elas läbi mitmeid ohtlikke ja pingerikkaid seiklusi.

USA-sse jõudmisel 1950-ndal aastal asus ülemaailmse NMKÜ teenistusse, kuhu jäi kuni puhkepalgale siirdumiseni.

Arnold võttis aktiivselt osa New Yorgis seltskondlikust tööst, kus osales juhtivalt Filatelistide Ühingus, Skaudisõprade Seltsis, Nordic Pressi kirjastuses, Eesti Koolifondis jt. Kuulus Eesti Demokraatlikku Uniooni ja selle esindajana Internatsionaalsesse Põllumeeste Uniooni.

Akadeemiliselt kuulus ÜS Liivikasse, kus samuti oli tegev juhtivatel kohtadel.

Kadunut jäävad leinama omaksed ning paljud sõbrad ja tuttavad kodumaal ning võõrsil.

Puhka rahus, kallis sõber!

L. Koobas

MÜÜA
EESTI RAHVARÕIVAD
MUSTJALA
Suurus 10—12
Tel. (416) 484-8121

KIRIKUD

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

JUMALATEENISTUS on pühap., 1. apr. kell 1.30 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

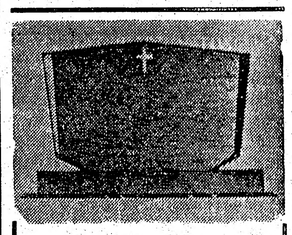

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

Mauna Loa purskab

HONOLULU — Havai suurim vulkaan Mauna Loa, mis on ka suurim maailmas, purskas esimest korda peaaegu üheksa aasta jooksul, paisates laavat kuni 12 km kaugusele.

1 MAG. TOAGA KORTER MÜÜA
Eglinton & Kennedy Rd.

Võlavaba. Külmutuskapp ja pliit. Allmaaraudtee juures. Hea äride rajoon. Saun, seltskondlik ruum. Majaalune parkimine. Hind $37.900

Tel. 769-1335

VAIPADE & MÖÖBLI
PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

Maalikunstnik JOANN
Aaaniüt
TÖÖDE NÄITUS
STUUDIO·SHOWROOM·
567 Roehampton Ave.
TEL 488-5895

EELK Peetri koguduse täiskogu koosolekul juhatasid koosolekut nõukogu juhatuseliikmed. Pildil vasakult õp. Andres Taul, piiskop Karl Raudsepp, abiesimees Eduard Kaasik, esimees Andres Tork, sekretär Aleksei Koppel ja laekur Lembit Valter. Foto: Vaba Eestlane

EELK Peetri koguduse täiskogu koosolek

Koguduse 1984. a. eelarve $168.000 kinnitati — Kogudusel üle kolme tuhande liikme

Vahenditult pärast 25. märtsi, 1984. a. piiskoplikku kontsert-jumalateenistust toimus kirikusaalis EELK Peetri koguduse täiskogu koosolek. Kui jumalateenistusest võttis osa 485 inimest, siis kiriku täiskogu koosolekule jäi ainult 90. Kiriku õpetaja Andres Taul arvas eraviisiliselt, et sellesse ei tule suhtuda kui loidusse, otse vastupidi — see on kompliment. Koguduse liikmed näitavad oma eemalolekuga, et neil pole millegi üle nuriseda ja koguduse elu kulgeb probleemitult.

Koosoleku avas nõukogu esimees Andres Tork, millele järgnes piiskop Karl Raudsepa lühike palve. Koosolekut juhendasid esimees A. Tork, abi-esimees E. Kaasik, sekretär A. Koppel ja laekur L. Valter.

Täiskogu rakendamise osas toimus järgmine muudatus: senise kolme protokollidele allakirjutajale valiti juurde neljas volitatud isik.

Informatsiooni osas anti ülevaade kiriku matusekassast. Detailse ülevaate matusekassa üle annab Ülestõusmispühade Õpetajakiri 1984. Informatsiooni osas teatati, et kiriku noortekoor „Lootus" on saanud uue pideva juhi Evi Valge, kes ka ametisse kinnitatud.

1983. a. tegevusaruande esitasid kõik nõukogu allorganisatsioonid ja õpetaja Andres Taul.

Õpetaja Taul puudutas oma arutandes küsimust, kas kogudus vajab kahte õpetajat. Ta tõi näitena, et kanada kogudustes, kus on üle 1,500 liikme, on ette nähtud neli õpetajat. Kogu Põhja-Ameerika ulatuses on ainult 25 missouri kogudust, kus liikmeid on üle 3,000. Nende koguduste eelarve on siis ka üle miljoni dollari. Peetri koguduses on praegu 3,074 liiget. Edasi tõi ta näitena omaaegse Eesti, kus kogudused olid 10,000—20.000 hinge suured ja teenis ainult üks õpetaja. Seal aga toimetas matuseid ja ristseid köster või korraldati ühisristseid, kus ühel laupäeval kõik ristimisealised lapsed kirikusse toodi ja õpetaja jooksusammul ja jooksval lindil nad ära ristis.

Ta arvas, et niisugune teenimine tänapäeva inimest enam ei rahulda. Õpetajal peab olema aega mõtlemiseks ja oma jutluste ettevalmistamiseks, kui seda aega ei ole, kannatab kvaliteet.

Ta tõi näitena anektoodi, kus õpetaja ettevalmistamata kantslisse astus ja Püha Vaimu poole pöördus, et see talle ütleks, millest ta rääkima peaks. Kui ta kolm korda Püha Vaimu poole oli pöördunud, saigi ta vastuse: „Ütle, et ma olen laisk olnud, ma olen laisk olnud, ma olen laisk olnud."

Õpetaja Tauli aruande kohaselt vajab Peetri kirik kahte õpetajat.

Ingliskeelse sektori aruande esitas H. Arro, piiblitundide aruande E. Kaasik, pühapäevakooli aruande Maimu Käärman, leerieelsete aruande I. Tork, naisringi aruande esitas M. Leetsman, segakoor Cantate Domino aruande J. Laanes. Muide on laulukoori liikmete arv tõusnud nüüd 50-le, annab aga tunda nooremate lauljate puudus. Laulukooril on käesoleval aastal 25. aastapäev, seega juubeliaasta. Noortekoor „Lootuse" aruande esitas kirjalikult esinaine Evi Tarkus. Vaimuliku orkestri aruande esitas samuti kirjalikult selle juht R. Toi.

Laekur Lembit Valter esitas koguduse majandusliku aruande ja andis vajalikke seletusi üksikute kulupostide kohta.

Misjonitööks oli eelarves ette nähtud $5,000, mis vastas tegelikule kulule.

See summa läheb kodumaa kirikuõpetajate toetamiseks pakkide näol. Järgmisena kinnitati 1984. a. eelarve $168,000 ulatuses. V. Lillakas esitas revisjonikomisjoni aruande.

Nõukogu volitust pikendati 1985. a. märtsini, s.t. kuni järgmise täiskogu koosolekuni.

Kokkuvõttes tõdes nõukogu esimees Andres Tork, et kõikide allorganisatsioonide tegevus on olnud igati rahuldav, kriipsutades erti alla naisringi tegevust. Samuti leidis ta, et koguduse majanduslik seis on rahuldav, kuid see võiks veel palju tugevam olla, kui kõik koguduseliikmed oma panuse annaksid.

Armast koguduse venda
JAAN MILJAN'it
mälestab
Õnnis on inimene, kelle tugevus on Sinus. Ps. 84, 6
TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

Kauaaegset armast perekonnasõpra
AUGUST TAHK'u
mälestab
M. MEIUSI perekonnaga
Kõik kaob, kuid mälestus püsib!
Meie kaastunne lesele ja lastele!

Endist töökaaslast ja head sõpra
AUGUSTIN TAHK'u
mälestavad leinas
Puhka rahus!
VOLDEMAR LAURI
ARTHUR VALK perekonnaga

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Toronto sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimisruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

Toronto Eesti Ühispank
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6
Ühenduses on jõud!
SOODSAD LAENUD KAASMAALASTELE
Informatsiooniks helistada:
465-4659

Dr. Marvin Langer, M.Sc., O.D., F.A.A.A.S.
Doctor of Optometry
teatab, et
Dr. ROBERTS VAGNERS, O.D.
Doctor of Optometry
on ühinenud temaga koostöötamiseks
OPTOMETRISTINA
151 Bloor Street West, Suite 345
(2 ust idapool Avenue Road'i)
Kokkuleppeks aja suhtes helistada tel. 922-4121

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS
THERMO-AKNAD
kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.
Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2238
kodus 769-0932
OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

Income Tax Preparation
MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E., room 206
— Soome Ühispanga maja —
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) 221-1159
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

Lõpetagem segadus
majade kütteenergia säästmise osas
TELLIGE ENDALE JUHEND, KUST LEIATE ÕIGED VASTUSED.
Selles juhendis leiate samm-sammulisi praktilisi vastuseid energia säästmiseks isolatsiooni ja maja kütte alalt kaasaarvatud informatsioon abi ja toetuse saamiseks Kanada valitsuselt.

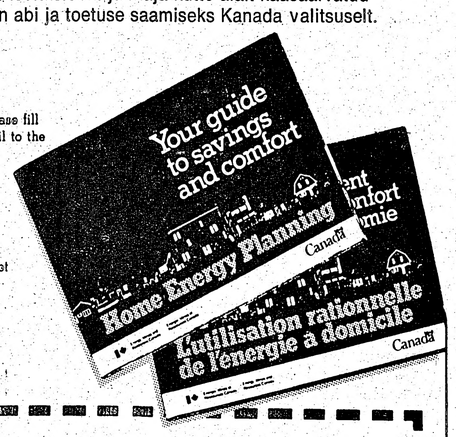

For this free guide please fill in the coupon and mail to the address below.
Energy, Mines and Resources Canada
P.O. Box 3500
Postal Station C
Ottawa K1Y 4G1

Remplissez le coupon et postez-le à l'adresse suivante:
Énergie, Mines et Ressources Canada
Case postale 3500
Succursale postale C
Ottawa K1Y 4G1

Name / Nom
Address / Adresse
City / Ville
Province / Province
Postal Code / Code postal
I would like to receive my guide in English ☐
Je voudrais recevoir une brochure en français ☐

Energy, Mines and Resources Canada
Energie, Mines et Ressources Canada
Canada

SPORT

MALE

Lembit Joselin Kanada Maleliidu turniiride korraldajaks

ESTO-84 maleturniirid ja Toronto Eesti Maleklubi Malevõistlused saavad Kanada Maleliidu ametliku tunnustuse, kuna Lembit Joselin sooritas vastavad eksamid ja ta on selle aasta algusest peale kinnitatud ametlikuks turniiride korraldajaks tiitliga „a Certified Tournament Director". L. Joselinil, kes on TEM turniiride kohtunik, on nüüd lubatud korraldada igasuguseid turniire Torontos nii eestlastele kui ka teistele ja temale väljaantud tunnistus on maksev kaks aastat.

Märtsikuu maleõhtul peetud kiirmale turniiril (2 x 10 min.) tulid esimesele kahele kohale maletajad J. Järve ja A. Kõresaar, kus juures mõlemad saavutasid 7 punkti kaheksast võimalikust. Kolmas oli E. Talve 5 punktiga.

Maleõhtust võtsid osa veel H. Aavik, L. Joselin (turniiri kohtunik), M. Lehesalu, A. Loorits, E. Pajo, V. Pikkand, V. Puna, P. Smeelen, E. Tani ja E. Türner.

Järgmine maleõhtu leiab aset 12. aprillil kell 7 õhtul. TEM palub lastevanemaid tuua noori maletajaid, neid kes soovivad osa võtta ESTO-84 noorte malevõistlusest, treeningmänge mängima. Noori palutakse tulla enne kell 7 registreerima selleks, et hiliseid mänge vältida. Juhul kui on rohkem osavõtjaid korraldab L. Joselin noortele turniiri. Kõik on teretulnud!

neg

☆

Ricky Hiir saavutas Willowdale'is 16. märtsil peetud lahtistel malevõistlustel alla 12-aastaste klassis esikoha.

Spordiuudiseid kodumaalt

Võrus peetud murdmaasuusatajate karikavõistluste teisel etapil naiste 5 km suusatamises oli esimene rakverlanna P. Illak 18,05, teine sama linna suusataja E. Algro 18,21 ja kolmas S. Sepa 18.58. Meeste 15 km klassis olid kolm paremat Ü. Udras 47,06, R. Bobrov 47.20 ja A. Kurvits 47.26.

☆

Prantsusmaal toimusid naiste ja juunioride maailmameistrivõistlused laskesuusatamises. Viimasel võistluspäeval toimunud 3 x 5 km teatesuusatamises tuli esikohale N. Liidu naiskond, kus üheks liikmeks oli Tallinna suusataja Kaija Parve. Teisele kohale tuli Norra ja kolmandaks USA naiskond.

Eelmise nädala lõpul toimunud naiste 5 km distantsil oli K. Parve 27.30-ga seitsmes.

☆

Tartus toimusid Eesti sisemeistrivõistlused. Tagajärgedest on märkida I. Rahneli kuulitõuge 17.50, R. Raspeli 35,3 300 m jooksus. Naistest sai esikoha 50 m H. Kruuse 6,4, 300 m E. Jürisma 41,6, 1500 m I. Kukk. 4.25,1, E. Rünne tõukas kuuli 15.42. Kõrgushüppes püstitas M. Kibus 1.81-ga uue Eesti siserekordi. Meestest oli samal alal võidukas A. Evard 2.15-ga, meeskaugushüppajaist esimene A. Mõttus 7.48.

Ermi Soomet
TULUMAKSULEHTEDE täitmine
Kokkuleppeks helistada 247-3150

RISTSÕNA NR. 1188

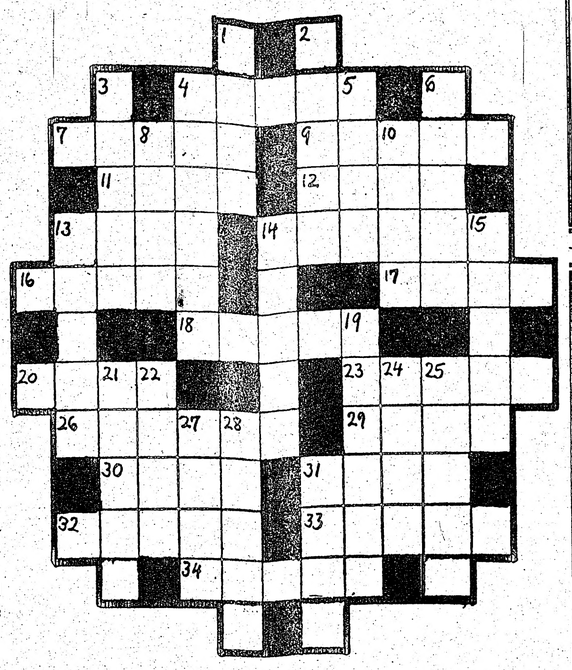

Põikread: 4. Riidesort, 7. Jõgi Alaskas, 9. Mitte vaene, 11. Ilmakaar, 12. Kaunistav ese, 13. Tõmme suitsu, 14. Ruumikus, 16. Puuvili, käändes, 17. Mehenimi Piiblist, 18. Kaalub vähe, 20. Mitte kallis, 23. Küla Saaremaal, 26. Peremees, 29. Hüüatus, 30. Kitsas, peenike, 31. Võõrasema, 32. Algus, lähe, 33. Viis paari . . . — V. Õuna teos, 34. Kindlas paigutuses.

Püstread: 1. Lind, 2. Punane, 3. Vili mõnel taimel, 4. Ajaviitekoht, 5. Kibe, 6. Muusikariist, 8. Sale, 10. . . . . lained — omal ajal Eestis tehtud film, 13. Eesti neishelilooja Ameerikas, 14. Veesõiduk, 15. Mööbliese, 19. Suurem osa, 21. Kuulus itaallane minevikus, 22. Pehme aine, 24. Sama, mis 30 põikridades, 25. Saksamaa osariik, 27. Tola, 28. Istutustaim, 31. Osa korterist.

RISTSÕNA NR. 1187 LAHENDUS

Põikread: 1. Aastapäev, 7. Oom, 9. Tõstja, 10. Oran, 11. Ahti, 12. Embama, 13. Albert, 15. Alal, 16. Invaliid, 19. Isamaata, 21. Fram, 23. Troika, 24. Pannal, 27. Lehe, 28. Büst, 30. Tangid, 31. Sun, 32. Kalasalat.

Püstread: 1. Aho, 2. Aprill, 3. Tunnel, 4. Plaatina, 5. Ette, 6. Võimla, 7. Otsa, 8. Majandama, 13. Aanispits, 14. Bata, 17. Vaatlema, 18. Iiri, 20. Avalik, 21. Foobia, 22. Aktsia, 25. Nänn, 26. Leda, 29. Tat.

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ **31 aastat tööpraktikat** ☆
Tel. 533-9334

Eesti Maja peakoosolekul anti Alfred Sepale üle 25-aastase juhatusliikme töö eest auadress. Pildil moment auaadressi üleandmisest, paremalt esimees O. Piil, A. Sepa, juhatusliikmed A. Vahtra ja A. Veedla. Foto: Vaba Eestlane

ILMUS:
S. EKBAUMI LUULETUSKOGU
ÕHUMÄRGI ALL
Hind $10.– pluss saatekulu $1.75
Saadaval Vaba Eestlase talituses

MÜÜGIL
Eesti muinasjutte inglise keeles
„TALES FROM ESTONIA"
tõlkinud Gisela McBride
31 MUINASJUTTU JA KOKKUVÕTE „KALEVIPOJAST"
$5.75 — 50 centi postikulu
Saadaval Vaba Eestlase talituses

Ilmus kordustrükis T. E. S. Tõiendusskoolide XVII väljaandena huvitav laste- ja noorsoojutt
M. SILLAOTSA
TRIPS, TRAPS, TRULL
Saadaval postiteel: L. Marley, 9 Parravano Court, Willowdale, Ont. M2R 3S8 või „Vaba Eestlase" talitusest.
HIND $4.00 — postiteel $4.75

MAARJAMAA kirjastusel ilmunud raamatud müügil Vaba Eestlase talituses

Jüri Uluotsa „Eestlaste lepingud võõrastega XII sajandil"	$4.—
Uku Maasing „Udu Toonela jõelt"	8.—
Uku Maasing „Piiridele Pyydes"	6.—
„poety estoni" — eesti luule antoloogia itaalia keeles	6.—
Kalju Lepik — Death has a Child's Eyes	6.—
Salasoo ja Salo — Välis-Eesti perioodika	6.—
V. Salo — Riik ja kirikud	4.—
Anführung zu der Etnischen Sprach (Esimene katse eesti keele grammatika ja sõnaraamatu koostamiseks H. Stahli sulest aastal 1637)	6.—
Reedik Willem Wilmanni „Vaimid"	6.—
Blaise Pascal — Mõtted	4.—
Antonio Possevino — Kiri Mantova hertsoginnale	6.—
Arno Vihalemm — Kunstnik eesti kirjanduses	4.—
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.—
Ilona Laaman — Üks üsna kerge haigus (luuletused)	6.—
Kaugver — 40 küünalt	6.—
R. Tagore — Puuviljapõim	6.—
A. Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	6.—

PLUSS SAATEKULU 50 c IGALT RAAMATULT

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

29.

„Ära ütle," protesteeris Piret, „seal pole ainult lund, vaid ka tuult ja avarust. Valkjashallid toonid lähevad üle sinakaiks, sinakad päris sinisteks. Mõnes kohas on liillakad viirud lausa lillad. Ei, ta ei ole sugugi tuim ja sünge, nagu läbi okastraadi paistis. Taevas pole koguni elutu, aina vahetab ilmet, juba jälle on teist nägu. See vaikus heliseb, vahest nagu koguni kõliseb — hoia ainult silmad-kõrvad lahti!"

„Ära aja jama, Piret," ütles Ingrid. „Nüüd sööma! Mamma juba muretses, et nälgid päris ära!"

Jaan ütles lõunast ära, tema kõht olevat täis, ta ajaks niisama mõne sõna juttu.

Ka Piret teatas, et oli koos tüdrukutega söönud. „Häbi sul pole!" hüüatas proua Berta, „vaeste vanagide eest lähed nende toitu ära sööma!"

Ingrid jätkas lusikaga supi tõstmist oma suhu. Aga Jaan seletas:

„Oi taevake, kus seal häbi? Need ju oma rahvas. Senta ja Maret mindki kostitasid. Tiiu oli tehases, teda ei näinud. Tunnen neid juba mitu aastat, ka Piretit."

Jaan seisis ise juba raamaturiiuli ees ja vaatas proua Ingridi kogu põgusalt üle. Kui naised laua koristasid, sattus ta juba Toomaga heale jutujärjele. Piret aga kuulis Ingridilt, et Jaan talle ei meeldi: „Praalib nagu mats oma murdesõnadega ja üldse . . ."

Pireti meelest oli säherdune arvamus imelik: Jaan oli väheseid siinseist meestest, kes oli normaalne, see, mis ta just oli ja kellega võis rääkida kõigest. Aga Hornide juures oli kliima üldse nagu rabalauka ääre peal, aegajalt tõusis ikka nagu mingit kõdunemise hõngu. Ometi ei olnud ju proua Ingrid istunud, ta oli tulnud kodumaalt. Aga ta jutud olid enamvähem samad, kui siinseil meestel, kes endas nägid MEEST kui suurimat inimväärtust. Ingridil oli see muidugi NAINE. „Pean endale omaette elamise otsima ja leidma," mõtles Piret, kui elutuppa astudes kuulis Jaani seletavat: „. . . ma uurin bakterioloogiat, ikka teoreetiliselt ja väheke ka orgaanilist keemiat."

„Miks ka mitte, oled ju agronoom," mõtles Piret. Aga juba hakkaski Jaan Rudniku rahvast jumalaga jätma ja laagrisse tagasi minema. Senigi vali tuul oli paisunud purgaaks ja mehel ei jäänud muud üle kui tagasitee bussiga sõita, nii sai otse laagri väravasse.

Ingrid oli beebiga tagatoas, mamma Berta köögis ja Endel kuhugi kadunud. Toomas kushetil luges midagi või lihtsalt vahtis niisama raamatusse, aga Piret vaatas aknast välja, kuni plahvatas äkki heledalt naerma. Kohe pani ta aga käe suu ette ja taandas naeruhäält.

„Mida teie küll selles tuisumöllus näete, et nii südamest naerate?" küsis Toomas ja astus akna alla. Mõne meetri kaugusel oli seal seisnud puukäimla, aga seda ei olnud enam mitte: tugev torm oli puitkonstruktsiooni lahti rebinud, üles tõstnud ja ära viinud. Augu kohal kükitas lageda taeva all Endel, lumemöllus nagu taipamata, et ta seal varjamatult näha on. Pilt oli koomilisem kui heas Chaplini filmis ja Toomaski puhkes naerma täiest kõrist.

„Istume!" palus Piret. „Pole hea kui Ingrid meid niisuguse loodusvaatluse pealt tabaks." Naine tõstis hoiatavalt sõrme suule, aga silmad naersid edasi ja nii kelmikalt, et Toomas tundis ennast värskelt salaliitu vastu võetuna ja ootamatu rõõmulaine tõusis talle südamesse.

Samal ajal murdis Jaan läbi tuisu bussipeatuse poole ja mõtles, et Hornid talle selget muljet ei jätnud, vähemasti selle esimese visiidi järel mitte. Vara veel kokku võtta — aga õhkkond oli seal küll kuidagi tuim, ka Piret oli seda kurtnud. Aga Piret ise on väga objektiivne, aseveli, mis aseveli, temale võib rääkida kõigest ja kõigest! Jaan kohendas oma bushlatikraed kõrgemale. „Hea, et see Toomaski seal on . . ."

☆

Laupäeva õhtul oli Endel veel töölt tulemata ja Ingrid deklameeris Toomale „Kurja lilli". Ohver oli oma haavandite tõttu kõveras kushetil ja vahtis kuulates Pireti poole, kes akna all tegeles või luges, hoopis teise prantslasega, näpus mingi Jules Romains'i romaan. Aga siis tuli külalisi — siin enne käimata mehi. Arvo oli ehk kahekümneviiene — aga oma kümme juba ära istunud vaba mees, vangipõli seljatagа. Benno ja Juhan olid silmnähtavalt vanemad mehed, üle kolmekümne.

Saadi tuttavaks, perenaine palus mehi istet võtta, aga jätkas ise Baudelaire'i ettelugemist . . . Piret oli harjunud jutuajamisi külalistega Ingridi juhtida jätma, aga kuna perenaine seekordseid võõraid silmnähtavalt või kõrvkuuldavalt ignoreeris, siis istus Piret laua äärde ja alustas vestlust. Tal oli poistest kahju. Arvo oli tagasihoidlik ja kohmetu, aga kui Piret tema poole oli pöördunud, hakkas ta õhinal naisele abi pakkuma, oma mehejõu kujul, sest siin on ju seda vaja, siin on ikka väga raske.

„Aga minul pole praegu seda mehe jõudu kuhugi panna!" naeris Piret „pole omaette nurka elamiseks. Aga tänan väga ja pean meeles, kui peaks vaja olema . . ."

Benno osutus meeldivate näojoontega enesekindlaks ja suure jutuga meheks, kes vestluse kiiresti juhtis oma kodulinnale Viljandile, mille järve, rippsilda, trepimäge ja lossivaremeid ta ära ei jõudnud kiita, kuigi pruukis väga pühapäevaseid sõnu.

„Kas teie, preili Piret," küsis ta lõpuks, „olete üldse Viljandis käinud?"

„Olen," ütles Piret „aga rumal öelda — üks kord ja ekskursiooniga siis kui olin keskkooli esimeses. Aga teie sünnilinn meeldis mulle väga, on meeles praegugi."

„Nii, nii!" rõõmustas Benno, „kui olete käinud, siis olete kindlasti ka mind näinud! Kahju, et me toona tuttavateks ei saanud! Käisin alati jalutamas oma suure musta koeraga, mind teadsid kõik!"

„Suure musta koeraga? Mäletan!" hüüdis Piret, aga ta ilme oli nii naljakas, et Benno enam reageerida ei osanud.

Juhan oli pisut ebaledes veinipudeli taskust välja tõmmanud ja lauale seadnud. Ingrid jättis kohe Baudelaire'i tooli põhjale ja ruttas klaaside järele. Benno oli ennast vahepeal kogunud ja jätkas kinnitamist, et koer olnud tõesti must ja tõesti suur.

Joodi ja teedki toodi. Viljandi mees sattus elavasse vestlusse Toomaga, aga ka Arvo ei jätnud jonni ning jätkas oma meesjõu pakkumist, nüüd juba Ingridile. Juhan istus Pireti paremal käel ja peagi selgus, et ta taskud veel tühjad ei olnud: ta tõmbas sealt välja pataka pabereid, laotas need Pireti ette lauale ja seletas, et kõik on ta ise joonistanud. Need olid ta maja plaanid.

„Varsti tahan ehitamisega alustada!"

„Väga puhas töö!" kiitis Piret, ja vaatas Juhani õige tuima näkku.

„Maja on ühekordne, aga kolm tuba, köök ja esik, ka väike panipaik" seletas uhke insener. Aga Piret oli plaanilt leidnud veel neljanda toa, paraja suure lausa keset plaani. Ta küsis: „Aga mis tuba see siin on?"

„See," pani Juhan sõrme küsitud ruudule, „see on klaasseintega, vaatega kõigisse ruumidesse, igale poole näha, mis keegi kuski teeb, see on WC."

„WC?" pidas Piret naeru. „Klaasseintega ja keset maja?" Naise hääl oli madalam nagu ikka, kui ta oma naeru maha surus. Aga ta küsis asjatundlikult: „Kas seinad on üleni klaasist, põrandast laeni?"

„Ei, ei, ainult istuja vaate kõrguselt . . . Aga kas teie arvate, et peaks olema üleni klaasist?"

„Miha arvan küll, et üleni," ütlet Piret ilma naeruta. „Kui juba klaas, siis põrandast laeni!" Siis rüüpas ta lonksu teed, hakkas köhima ja läks vabandades kööki.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M.LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL ALAL

MIHKEL HOLMBERG
B.A., LL.B.
Zammit, Dash & Semple
ADVOKAADID — NOTARID
1240 Bay St., Suite 307,
Tel. 923-2601
Õhtuti 653-4874

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

Salme Raatma
SINISED ÕUNAD
ja teisi jutte lastele

ARSTID

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1294 Queen St. W.,
Toronto, Ont. M6K 1L4
Tel. 535-8161

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110
kodus 699-2395

ESTO VISIOONI KUNSTILISED JUHID

ESTO'84 TORONTO 150

Kas võiks selgitada, mis on „Esto Visioon"

ESTO '84 korraldajatele esitatakse tihti küsimus, kas ESTO '84-l Valguspidu polegi?, eriti peale seda, kui algas pääsmete eelmüük.

Võib-olla on kasulik, kui selgitada siinjuures, mis need „Esto Visioon" ja Valguspidu siis õieti on. Valguspidu nimi pärineb Ernst Idla poolt Rootsis lavastatud naisvõimlejate suuresinemiselt, n.n. Lingiaad'ilt aastal 1949. Seal kasutati valgustuseks suuri, sõjaväe helgiheitjaid, ning kuna see oli esmakordne selline masslavastus, saavutas see suure menu, jäädes samal ajal ka ainulaadseks. Kõik sellele järgnenud n.n. „valguspeod" pole enam andnud välja selliseid mõõteid, kuigi ka neil on kasutatud valgustusefekte.

Põhiliselt ja eriti Eesti Päevadel, on need jäänud massesinemisteks, kuhu võimlejatele on tulnud juurde ka rahvatantsijad. Kahel esimesel ÜEP kasutati veel valguspeo nimetust, kuid Rootsis ESTO '80 ajal nimetati seda esinemist Festival Galaks. IV Ülemaailmsete Eesti Päevade osad viitavad nägemusele, võimlejate osa — vabast merest ja rahvatantsijail — vabast kodumaast.

Teiseks mõjuvaks põhjuseks „Esto Visioon'i" kasuks oli asjaolu, et kui tõlkida valguspidu kohalikku (inglise) keelde, saanuks sellest „Festival of Lights". See aga oleks täielikult väärarvamusi tekitav inglise keelt kõnelevale publikule, sest lavastus pole mingi valguste mäng (pidustus), vaid rahvatantsijate ja võimlejate liikumuslik väljendus, kuhu sekundeerivad valgustusefektid.

Loodan, et eelpooltoodu selgitab, et ka IV Ülemaailmsetel Eesti Päevadel, ESTO '84-l Torontos, on oma „valguspidu", mis annab publikule võimaluse nautida võimlejate ja rahvatantsijate suur-esinemist kõigi kaasaskäivate valgusefektidega.

Järgmine kord kohtume juba „Esto Visioonil", Torontos, Maple Leaf Garden'is, reedel, 13. juulil s.a.

Härnald Toomsalu
„Esto Visioon" peakorraldaja

EVELYN KOOP

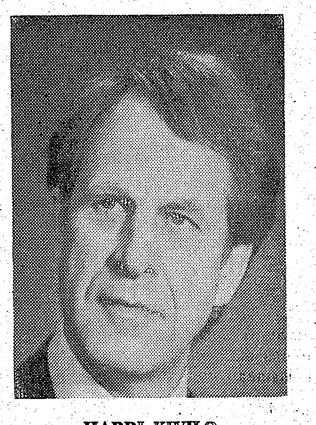

HARRI KIVILO

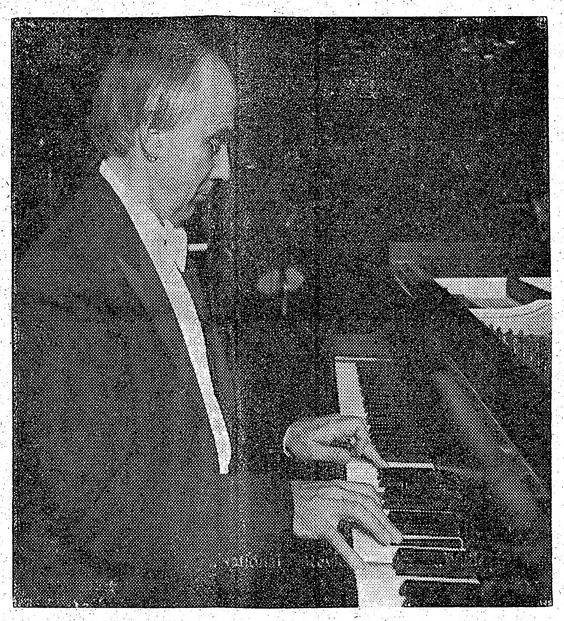

ARMAS MAISTE

HÄRNALD TOOMSALU

Natukese aja pärast ronis ta laua alt läbi, pani veel ühe klotsi lauale ja ütles suure rõõmuga:

„Nüüd on homme, ma juba ärkasin üles."

„Oh kui ruttu!" imestas Anneli. „Kui ma kõik sõnad valmis saan, siis ehitame maja. Sa võid juba peale hakata." Tõnu ei tahtnud üksi ehitada, kahekesi oli palju toredam. Aga Anneli muudkui kirjutas ja kirjutas. Tõnu heitis mitu korda põrandale pikali ja tõusis jälle üles, et „nüüd on homme". Anneli ütles ainult „jaa-jaa".

Tõnul hakkas igav. Ta võttis oma pehme jänese kaenlasse ja läks magamistuppa.

„Siin ei tohi sa ühtegi asja puutuda", ütles ta jänesele. „Minu ema ei salli, kui sa tema asju sorid." Aga jänku ei olnud iga kord sugugi pai jänku. Mõnikord tahtis ta pahandust teha, siis oli tema nimi hoopis Aaviku-Emmi. Täna kippus ta ka kangesti ema peeglilaua juurde.

„Neid pudeleid sa võtta ei tohi," hoiatas Tõnu. „Minu ema saab kurjaks kui sa seda teed." Emmi tahtis just neid pudeleid käpaga katsuda. Juba üks kukkuski ümber.

„Näed nüüd," ütles Tõnu ja seadis pudeli püsti.

„Seda sahtlit ei tohi üleüldse mitte lahti teha!" hoiatas ta jälle. Aga Emmi tahtis tingimata just sinna sahtlisse sisse vaadata ja — juba oligi sahtel lahti. Muidugi nägid nad kohe kõige ees ema ehtekarpi, see oli nahast ja lõhnas kenasti. Lõhn meeldis Aaviku-Emmile. Karbi kaant sai kergesti pealt ära tõsta ja vastu nina hoida. Jänku lubas ka Tõnul seda väheke nuusutada ja see ei olnud ju mingi paha tegu.

Aga jänku, see Aaviku-Emmi, see ei kuulanud sugugi kui Tõnu keelas. Tema hakkas ehtekarbis sorima. „Seda ei tohi teha!" hüüdis Tõnu. Emmi tahtis ema preesi välja võtta, seda ilusat hõbedast rinnanõela, millel mitu-mitu punast, läikivat kivi peale oli pandud. Juba ta saigi preesi kätte ja veeretas seda käppade vahel. Ja siis see juhtus: prees kukkus maha ja üks kivi hüppas välja.

„Näed nüüd!" hüüdis Tõnu, „Kas ma ei ütelnud!" Mõlemad vaatasid ehmunult preesile. Sellel paistis ääre peal tühi koht, nagu oleks tal hammas eest välja tõmmatud.

„Kivi tuleb siia auku tagasi panna," õpetas Tõnu. „Otsi nüüd, otsi!" Aaviku-Emmi, see pahanduse tegija muidugi ei leidnud kivi üles, aga Tõnu leidis selle otsekohe põrandalt, just vaiba ääre juurest. Ühiselt katsusid nad kivikest õigele kohale tagasi vajutada, aga see kukkus ikka jälle uuesti välja. Korraga hüüdis Anneli:

„Tõnu, mis sa teed magamistoas?"

Emmi ehmatas hirmsasti.

„Ära karda," ütles Tõnu, „Anneli ei löö kunagi." Aga jänku pistis kohkunult punase kivi oma põlle taskusse. Hallil pehmel jänesel olid nimelt pikad traksidega püksid jalas ja ilus taskuga põll ees. Tõnu ei pannud üldse tähele, et Emmi kivi enda taskusse pistis.

„Tõnu, tule silmapilk siia! Ära mine ema sahtli kallale!" hüüdis Anneli uuesti. Tõnu tuli aeglaselt ja kõheldes elutuppa, Emmit käppapidi järele lohistades.

„Aaviku-Emmi on paha laps," ütles ta.

„Mis ta tegi?" küsis Anneli.

„Katki tegi," seletas Tõnu ja vaatas õele tõsiselt otsa. Anneli aimas paha. Ta ruttas magamistuppa, nägi lahtist sahtlit ja segamini ehtekarpi. Prees lebas laua ees põrandal.

„Aga Tõnu! Kes lubas?" hüüdis Anneli ja hakkas kohe puuduvat punast kivi otsima. Tõnu aitas teda õhinal. „Siin ta oli," näitas ta kohta vaiba ääre juures, kuhu kivi oli kukkunud. Tõnu tõepoolest ei teadnud, kus kivi oli. Aaviku-Emmi oli ka vait kui sukk, tema ei ütelnud midagi ja lasi teistel otsida.

Varsti tuli ema poest koju. Anneli näitas talle preesi, ise hakkas nutma. Ema ei ütelnud alul midagi, ta oli väsinud. Alles kui ta kodukleidi selga sai, arvas ta:

„Nüüd vaatame kõik kohad läbi, kivi peab ju siin selles toas olama." Tükk aega otsisid nad vaikides. Ei leidnud muidugi midagi.

„Kas niisugust kivi kullassepalt osta saab?" küsis Anneli lõpuks lootusetult. Muidugi saaks, arvas ema. Aga prees oli vana-vanaema mälestus ja need kivid tema kodukohas leitud. Valguse käes läikisid nad hoopis teisiti kui ostetud, sest need olid õnnekivid.

Anneli pidas ennast süüdlaseks, sest ta ei vaadanud kohe järele, mis Tõnu magamistoas tegi. Tõnu oli ju muidu päris pai ja armas ka, aga alati peale kooli teda valvata kui ema poes käis või muud toimetas, see ei olnud sugugi kerge. Põlvili põrandal otsis ta nüüd vaiba pealt ja voodi alt, ise nuuksus. Tõnu seisis ukse juures ja vaatas pealt.

„Ega laps seda ometi alla ei neelanud," arutas ema. „See peab ju siin olema." Seda kuulis Tõnu, tuli lähemale ja seletas:

„Tõnu ei neelanud, Emmi neelas!"

„Kus see Emmi sul on, see paha laps?" küsis ema. Tõnu tõi teisest toast jänese, ise tõreles sellega: „Vaata, nüüd sa saad, et sa paha olid!" Selle peale viskas ta jänku emale jalgade ette.

„Aga Tõnu, kas sa ise ei olnud ka natuke paha? Ega Emmi üksinda sahtli juurde ei läinud, Tõnu läks kaasa ja aitas sahtlit lahti teha." Ema võttis jänese üles ja silitas teda. Midagi krobedat tundus olevat jänku põlle all.

„Anneli!" hüüdis ema rõõmsalt, „tule, vaatame, mis Emmil taskus on." Ta õngitses sealt punase läikiva klaaskivi välja.

„Ah!" imestas Tõnu. Anneli lendas emale kaenlasse.

„Oh seda Emmit küll!" ütles ema. „Tema rumal ei tea, et ühte ainust pisikest kivi on mõnikord väga tarvis, et selle asemele midagi muud panna ei saa."

SEGASUKAD ehk KÕIGE PAREMAD LAPSED MAAILMAS

Oli kord ühes peres kolm last. Nende nimed olid Peeter, Petra ja Pepe. Ühel hommikul hüüdis ema köögist:

„Nüüd kiiresti riided selga, kakao jahtub ära!" Aga lapsed ei tahtnud sugugi ennast riidesse panna, nemad tahtsid mürada.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 29. märtsil 1984 — Thursday, March 29, 1984

Tänavusel „Sõnasild kodumaale" muusikalises osas esines Tõnu Voitk viiulil, saatis õde Urve Voitk klaveril. Foto: Vaba Eestlane

Uuesti sündinud Sõnasild

Üle mitme aasta toimus kunagine igaaastane EKN tervitussaade „Sõnasild kodumaale", mis Eesti Maja suurde saali oli toonud kokku arvuka kuulajaskonna. Pärast pooletunnilist hilinemist ütles EKN peasekretär ja õhtu teadustaja Priit Aruvald, et sellega tahetakse jätkata traditsiooni, millega ulatatakse käsi meie kodumaa rahvale.

Kava algas õp. T. Nõmmiku palvega kodumaa eest, misjärel ESTO-84 peakomitee esimees T. Metsala tutvustas eelolevaid suurpäevi, kui ülemaailmset eestlaste kokkutulekut, mil eestlased esitavad maailmafoorumile Eesti vabadusnõude kõigi nende eest, kel seda ise pole võimalik teha. Suvel tulevad 2500 eestlast Torontosse oma kultuuri näitama ja vabadustunnet kinnitama. Üheskoos on põnevam eestlane olla ja uusi sihte üles seada Eesti lippudest värviküllases Torontos.

EKN esimees L. Leivat ütles, et laias maailmas on jäänud igatsus vaba Eesti isamaa järele.

Kinnitame jälle kodumaale, et me ei ole ununud ja võitleme Läänes vaimurelvaga. Meie välisvõitluse siht on Eesti Vabariigi taastamine.

Meile on suureks toeks teadmine, et eesti noorus on jäänud kindlaks oma rahvusliku vaimuga.

Sopran Evi Valge laulis Liina Teose klaverisaatel R. Pätsi „Muremaa" ja J. Aaviku „Kodule", misjärel H. Teder kõneles kindral J. Laidonerist tema 100. sünniaasta puhul sõjamehena, poliitikuna ja riigijuhina.

Järgnes dr. R. Pahapilli kõne „Konstantin Päts 110 aastat", iseloomustades seda eesti talust pärinevat Eesti loojat,

kelles oli ürgset ettevõtlikkust ja järjekindlat visadust,

kes oli Eesti eest võitleja ja jagas ka oma rahva saatust.

EKK muusikavõistlustel esikohtadele tulnud noored talendid esitasid näiteid oma tööst. Neid tutvustas EKK president Stella Kerson. Esimeseks esinesid 14-aastane Tõnu Voitk viiulil ja Urve Voitk klaveril, esitades K. Raidi „Kus on, kus on kurva kodu?". Teiseks 6-aastane Kersti-Li Kuutan esitas klaveril kaks eesti rahvaviisi. „Miks sa nutad?" ja „Kui ma hakkan laulemaie". Kolmandaks 11-aastane Martin Roos esitas akordionil lühipala. Lõpuks 16-aastane Desiree Medri mängis viiulil Borodski „Aduration", klaveril saatis Liina Teose.

Epp Naelapea deklameeris luuletaja Gustav Suitsu 100. sünniaasta tähistamiseks luuletused „Sügise laul" ja „Vanemuise kannel". Sinimust-valge 100. juubelikomisjoni liige Mehis Vahtra andis lipu kujunemise käigust ülevaate ja märkis selle osa eestluse sajandi pikas arenguloos. ESTO-84 ajal on Toronto Eesti lippude värvides, neid on sadu mastides ja peoliste kanda. Kuid lipu juubeli puhul lehvib lipp ainult välismaal, sest meile on lipp osaks isade maast. Epp Naelapea deklameeris veel Hella Leivati pühendusluuletuse Eesti lipule „Eestlaste sümbol", misjärel viimase ülevaate tegi Aino Kurg helilooast Juhan Aavikust tema 100. sünniaasta puhul, öeldes et Aavik oli ühendavaks sillaks eesti muusikas ärkamisajast tänapäevani ja on jätnud sügavad jäljed eesti muusikaajalukku.

Lõpuks T. E. Segakoor laulis J. Aaviku „Käokene" ja Salme Purre „Üle kodumäe" naishäältega ning A. Vedro „Midrilind" ning J. Aaviku „Hoia, Jumal, Eestit" segakoorina Uno Kooki juhatusel.

Peale S. Kersoni, EKN Rahvuskultuurilise komisjoni esimehe lõppsõna ühinesid koor ja kuulajaskond Eesti hümnis, mis peaks jätma kodumaa raadiokuulajaile pildi eestlaste haaravast rahvustundest.

Ettekanneteks oli kõnelejaile antud 5 minutit, mis oli isegi üleliigselt pikk raadiosaateks, kus tehniliselt on kasutatav 3-minutiline tekstiosa. Peale õp. T. Nõmmiku ja EKN esimehe L. Leivati ükski ei pidanud antud ajast kinni, millega nad ise „lõikasid jalad alt" eetrisse pääsemiseks. Ka jättis hilinemine ning pikad sõnavõtud lõpetamise nii hiljaks, et polnud enam võimalik edasi minna Tiina Kiiki kontserti kuulama, mis toimus konservatooriumi saalis.

Fotonäitus Gibson House'is

The Gibson House, 5172 Yonge St., mis on kohaliku poliitiku ja maamõõtja elamu aastast 1850, on The North York Historical Board poolt muudetud muuseumiks, kus korraldatakse ka näitusi. Naima Aeru korraldusel ja organiseerimisel toimub seal järjekordne fotonäitus „Illusions". Näitusel on välja pandud Evi Aeru, Naima Aaeru ja mitme teise fotokunstniku tööd. Näituse avamine on 1. aprillil kell 2—5 vahel, pärast jääb näitus avatuks esmasp.—reedeni kell 9.00—5 p.l., nädalalõppudel kl. 12—5 p.l. Näitus jääb avatuks 29. aprillini.

Montreali eesti noorte kevadpidu

Montreali Eesti Täienduskooli 35. tegevusaasta tähistamise aktus ja noorte kevadpidu toimub laupäeval, 14. aprillil kell 18.00 Täni kiriku saalis, 4020 Grand Blvd.

Aktusekõne peab Kalev Ruberg Ottawast. Kavalises osas esinevad täienduskooli vilistlased ja õpilased, rahvatantsurühm „Kuppari" ning skautlikud noored. Vaheajal rikkalik kohvilaud.

N. Liidu sõjalaevad Havannas

MEXICO CITY — Neli N. Liidu laeva lasid ankrud sisse Havanna reidil, olles ametlikul sõpruskülaskäigul ja tulistasid 21 kahurist saluudi. Laevade hulgas on allveelaevade vastu võitlev ristleja „Leningrad", allveelaevade vastu võitlev laev „Udaloi", üks diisel-allveelaev ja üks tanklaev.

Lõbus laupäevaõhtu tulemas

Toronto Eesti Segakoor on kevade algust ja talvise tegevuse lõppu juba aastaid tähistanud lõbusa laupäevaõhtuga; tänavu toimub see laupäeval, 14. aprillil Eesti Majas algusega kell 7 õhtul.

Oma kauaaegse kooritegevuse jooksul on koor oma laupäevaõhtutel pakkunud väga mitmekülgset kava. Tänavu on Ülemaailmsete Eesti Päevade ja laulupeo aasta, mis viib koori tegevuse haripunkti kesksuvele ja koor ei saagi pidada oma tavakohast suvevaheaega.

Ettevalmistused eelolevaks tegevuseks on käigus ja juba nüüd saabub laupäevaõhtuks külalisi kaugemalt. Mitmete saabujate hulgas on lõuna poolt nn. „Lady's Choir: Yellow Rose of Texas", kes peaks olema kõigiti huvipakkuv.

Lõbusal laupäeval suupiste ja kohvi kui ka baari eest hoolitsevad koori oma perenaised ja mehed. Tantsu eest kannab hoolt Volli Gustavsoni orkester suurendatud koosseisus.

Lõbus laupäevaõhtu on siiani alati olnud koori laulusõpradele hubaseks kohtumiseks, et koos veeta ja ära saata pikk talv ning vastu võtta kevadet. Pääsmeid saab kooriliikmeilt ja Koidu Konze'lt, tel. 444-7108. Koor ütleb omalt poolt kõigile teretulemast ning nägemiseni peol.

TASUTA! 1 paar

Wrangler®

JEANS — Saatja maksab tolli,

pakkumine on maksev ainult 30. apr. 84, kui saadate ettemaksetud tolliga üle 6-kilose õhuposti paki Eestisse.

SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.

331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8
Tel. (416) 532-3042

Võtame oma kontoris vastu ka tuluusi saatja poolt toodud esemeid õhuposti tariifiga saatmiseks:

kuni 6 kg — $50.— 8 kg — $65.— 10 kg — $72.—
7 kg — $58.— 9 kg — $69.—

Tavalise postiga 5 kg — $19.— 10 kg — — $34.—

Kõik pakid on kindlustatud.

HAMILTONIS: 747 Barton St. E. — Tel. 544-3603

Wrangler

Standard kinkepakk: 4 paari „jeans" — 2 naiste ja 2 meeste, õhupostiga — 3 kg. Kõik tollid, pakkimine ja transport makstud. HIND $225.—

Saatke oma rahakaart koos instruktsioonidega meie Toronto kontorisse.

— KOHALETOIMETAMINE GARANTEERITUD —

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

Tänuavaldus

„Estonia" orkester avaldab südamlikku tänu allpool nimetatud daamidele ja härradele, kes oma panusega kaasa aitasid meie aastapäeva-peo heaks kordaminekuks: pr. Sippa, pr. Ots, pr. Sild, pr. Reinas, pr. Kook, pr. Kuus, pr. Uibopuu, pr. Kilu, pr. Viinamäe, pr. Vesi, pr. Norheim ja hr. Pajur.

„Estonia" okestri juhatus

KUST VÕITE SAADA ABI OMA KEELE- JA KULTUURIPÄRANDI SÄILITAMISEKS?

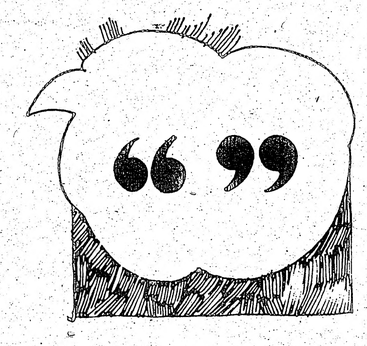

Teie keele- ja kultuuripärand on kallid teile . . . ja Kanadale, sest et need rikastavad meie ühiskonda ja soodustavad tulevikku. Kanada valitsus tunnustas seda 1971. a., kui võeti vastu Mitmekultuurilisuse Poliis.

Kanada Mitmekultuurilisus alustati selleks, et edutada mitmekultuurilisust mitmel alal, kaasa arvatud programm, mis on kavandatud keelte- ja kultuuripärandi õppimise edutamiseks, peale inglise ja prantsuse.

On tähtis, et oskate end väljendada kahes ametlikus keeles. Aga teadke seda, et Kanada hindab ka teie oma keelt.

Lähemaks informatsiooniks selle ja teiste Kanada valitsuse programmide osas, millest on teile kasu, täitke ja saatke sisse allolev kupong.

Return this coupon to: Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario K1P 6G6

Please send me the booklet Canada. Where Else? in:

☐ ENGLISH ☐ GREEK
☐ FRENCH ☐ ITALIAN
☐ CHINESE ☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN ☐ UKRAINIAN

NAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____ PROVINCE: _____
POSTAL CODE: _____

5507-MU-1 Canadä

TRANSLATED BY: "Vaba Eestlane"

Multiculturalism

CANADA where else?

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Canadä